

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань запобігання і протидії корупції

19 жовтня 2016 року

Веде засідання Голова Комітету СОБОЛЄВ Є.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, є пропозиція розпочинати.

Ігор Луценко просив зробити коротке оголошення. Прошу, Ігорю.

ЛУЦЕНКО І.В. Дуже дякую, пане головуєчий.

Буквально, щойно я як народний депутат дізнався з приводу такого цікавого факту, який стався вчора. Вчора в Національний банк України приїхала з слідчими діями, з наміром здійснити слідчі дії, підрозділ Національної поліції України. Значить, скоріш за все, це все в рамках провадження, котре закінчується, там, ... від 19.02.2016, в котрому фігурують посадові особи "Платинум-банку", які виводили звідти активи, і це з приводу пані Рожкової. Наскільки я знаю, Гонтарева зв'язалася з безпосередньо там великими політичними фігурами і була дана поліції вказівка поки що прикоротити свою активність.

Але тим не менше співробітники Національного банку і Національної поліції, які цю інформацію все-таки передали мені, і я сподіваюся, що я її вже офіційно, не виказуючи своїх джерел, можу найближчим часом легалізувати і представити публіці. Але те, що вчора була поліція з слідчими діями, обшук і пред'явлення підозри – це однозначно факт.

Всім дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ігорю, за важливу інформацію.

Я думаю, що нам треба почати з найважливішої і найбільш проблемної теми – це робота, або проблеми в роботі сайту декларацій. Я знаю, що троє наших колеги наполегливо працювали, щоб розібратися в цьому, я їм за це дуже вдячний. Я прошу представити результати цієї роботи прямо на початку засідання.

Юрі Дерев'янка, так? Очолив цю групу. Прошу, Юрію.

ДЕРЕВ'ЯНКО Ю.Б. Шановний Єгор Вікторович! Шановні колеги! Шановні запрошені! На минулому засіданні нашого комітету нам було доручено, а саме Віктору Чумаку, Ігорю Попову і мені, і також Сергію Лещенку створити робочу групу, щоби розібратися і дати відповідь на запитання, де все-таки знаходяться коди, чому ми не маємо ефективної системи функціонування і який вихід з ситуації, яка є.

Значить, ми провели кілька днів поспіль дуже таке результативне спілкування із співробітниками НАЗК, а також з співробітниками Держспецзв'язку і встановили наступне.

Перше. Сьогодні програмне забезпечення знаходиться на майданчику Державного підприємства "УСС" і також ці сервери і база даних, на майданчику Державного підприємства "УСС", яке належить Держспецзв'язку.

Друге. Розробник програмного продукту "Міранда" і ПРООН, які фінансували, передали у кінці липня, там було дві передачі здійснено, в кінці липня і в кінці серпня повністю все програмне забезпечення відповідно НАЗК.

Третє. НАЗК передало по акту приймання передачі все це програмне забезпечення з кодами, з документами, з паролями, з усім офіційно Держспецзв'язку.

Держспецзв'язок, видавши атестат відповідності на комплексну систему захисту інформації, вносив відповідні зміни у програмне забезпечення для того, щоб ця система захисту інформації працювала і була надійно захищена.

За період часу в чотири місяці, а саме з червня 2016 року по вчорашній і по сьогоднішній день, НАЗК не визначило адміністратора реєстру. Тобто не визначила ні особу юридичну, ні фізичну особу, яка має право на збереження даних, на захист цих даних, на те, щоб вносити інформацію в цей реєстр офіційну і юридичну, супроводжувати програмне забезпечення, тобто такої особи немає взагалі. Співробітники НАЗК стверджують, що вони нічого не

вносять, ніяких даних не вносять і програмне забезпечення не змінюють. Співробітники Держспецзв'язку стверджують, що вони також нічого не вносять. Але всі ми знаємо про те, що кожний день вносяться реальні зміни в програмне забезпечення електронного декларування.

Це говорить про те, що юридичних підстав комусь це вносити сьогодні немає. І це говорить про те, що є втручання в електронну систему, державну електронну систему, і це може кваліфікуватися як кримінальний злочин, і хто в неї втручається поки що достоїменно невідомо.

Наступне. Виявлено було, що є невідповідності між файлами і між формами, які НАЗК затвердив і заюстував в відповідному чинному законодавству, яке сьогодні існує по електронному декларуванню.

Встановлено, що НАЗК має намір, має намір, підкреслюю, внести ці зміни. І по їхнім словам ці зміни можуть бути внесені уже завтра на відповідному засіданні НАЗК з тим, щоб провести у повну відповідність всіх форматів документів і всіх файлів, і всіх форм до вимог чинного законодавства.

На пряме запитання Держспецзв'язку, скільки їм потрібно буде часу в разі, якщо вони отримають всі необхідні повноваження юридичні бути адміністраторами, а саме їхні підконтрольні державні підприємства або установи отримають право бути адміністраторами цього реєстру, скільки їм треба буде часу, щоб ці зміни технічно внести. Відповідь прозвучала: два дні максимум. Два дні максимум.

Ми сьогодні маємо інформацію про те, що Адміністрація Президента і певні представники мають намір зробити все необхідне для того, щоби виконавці цих робіт, а саме НАЗК, тобто Корчак Наталія, яка керівник НАЗК, а також і Леонід Євдоченко, який керівник Держспецзв'язку, зробили все необхідне, щоб продовжити термін на 60 днів, щоб, ще раз підкреслюю, продовжити термін на 60 днів.

На нашу точку зору, це є неприпустимо. Тому що реальна кількість часу, яка необхідна для того, щоби ухвалити всі необхідні рішення законні

для НАЗК, заюстувати ці рішення в Мін'юсті і зробити технічні правки відповідному адміністратору, який буде, мабуть, завтра визначений НАЗК, треба максимум 3-4 дні. Це означає, що через 3-4 дні система може юридично, легально повністю працювати. Але, ми маємо дати відповідь, в тому числі на ключове питання, хто неправомірно втручається в електронну систему? Чому дані, які наші народні депутати, колеги, і інші суб'єкти декларування вносили, зникають, чи зникали? Хто мав до цього доступ? І має доступ до цього часу. Тому що станом на сьогодні адміністратор реєстру не визначений, це норма закону, яка уповноважує НАЗК це зробити і є відповідне рішення НАЗК від червня місяця 16-го року, де вони чітко говорять про те, що сама НАЗК встановлює адміністратора. Вдумайтесь, чотири місяці пройшло, ми всі говоримо про цей реєстр, ми всі говоримо про цю систему, і адміністратора реєстру до цього часу немає.

На кожне слово, яке я зараз сказав стосовно реєстрів, стосовно документів, стосовно повноважень ми маємо всі підтверджуючі документи. Вдумайтесь, немає в жодній посадовій інструкції НАЗК, в тому числі і в положенні про відділи і про управління, повноважень бути адміністратором, в жодній. Тобто немає жодної уповноваженої сьогодні особи. Це означає, що цей саботаж, який здійснюється в НАЗК під керівництвом голови НАЗК, в тому числі, він призведе чи приводить до того, що вони своїх функцій, покладених законом, на сьогоднішній день не виконують.

Тому я вважаю, що, передаючи зараз слово моєму колезі Віктору Чумаку, який вам зачитує, зачитає певні факти з документів, а ми отримали пачку документів, де НАЗК пише на Держспецзв'язок, що треба управляти. Держспецзв'язок пишуть назад, що вони не мають право виправляти тому що вони не уповноважені. А насправді виправлення всі відбуваються буквально онлайн постійно кожного дня.

І, коли ми задаємо запитання, хто ж це виправляє, Держспецзв'язок каже, ми не можемо, тому що ми юридично не уповноважені. НАЗК каже, дивіться, ми ж пишемо їм, що треба робити, і все це виправляється. То вони

кажуть, та ні, хто туди втручається, хто це фізично робить. І коли ми задаємо питання, а де ж це знаходиться? На майданчику "УСС". Це знаходиться на майданчику захищеного підприємства, можна навіть сказати режимного підприємства "Українські спеціальні системи", які є підпорядковані "Держспецзв'язку". І хто ж туди заходить на цей майданчик, хто туди втручається в цей код, в цей програмний продукт і хто ці зміни робить?

Тому зараз я передаю слово моєму колезі Віктору Чумаку. І я пропоную, щоб ми звернулись офіційно до Генеральної прокуратури, до Національного антикорупційного бюро, до Служби безпеки України, щоб вони порушили справу, кримінальну справу по факту незаконного втручання в інформаційну систему. Щоб ми знали, хто дає ці команди, хто зацікавлений перенести на 60 днів відповідний запуск реєстру? Хто є ті посадові особи, які цим виконавцям, а саме Корчак і саме Євдоченку, дають відповідні розпорядження саботувати цей процес і ставити в залежність всю країну і всіх державних службовців в тому, щоби вони не могли легально, в законний спосіб надати всі свої дані і заповнити ці декларації, і здати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже дякую.

Прошу, Віктор Чумак.

ЧУМАК В.В. Дякую, пане голово. Дякую, Юрій Богданович.

Я буду, спробую дуже коротко про це сказати. Ви пам'ятаєте, що на минулому засіданні комітету у нас була тут перепалка між двома посадовими особами. Одна – це голова Державно служби спецзв'язку пан Євдоченко, а другий – це керівник відділу технічного захисту інформації НАЗК, який казав про те, що вони друг на друга показували, в кого ж все-таки є коди доступу, логіни, паролі до системи Державного реєстру декларацій посадових осіб.

Ми, на нашу вимогу, нам надали всі документи переписки між ДСЗІ і НАЗК. Вивчивши цю переписку, ми таки знайшли документи, які визначають, де ці коди, логіни і паролі, тобто, де стоїть той комп'ютер, де лежить та клавіатура з якої просто вносяться зміни.

Я хочу показати вам документ, який датований 23 серпня цього року. Це лист голові Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації Євдоченку, підписаний Наталією Корчак. Лист називається просто "Супровідний лист". Яким передаються за актом прийому-передачі серцеві коди технічного опису та комплекту організаційно-технічної та технологічної документації програмного забезпечення системи електронного декларування України. Це перша система. І друга: комплекту документації на комплексну систему захисту інформації в ІТС "Єдиний державний реєстр декларацій" всіх уповноважених на виконання функції держави.

Таким чином, листом 23 числа були направлені документи, всі документи і коди в Держспецзв'язок. Держспецзв'язок прийняв це все 28 числа в 19.30. На акті прийому-передачі стоїть підпис заступника голови Держспецзв'язку пана Чаузова – в 19.30. Цікавинка в тому, що 29 числа Держспецзв'язок вже офіційно, публічно сказав про те, що все коригування системи здійснено, і на сайті Держспецзв'язку, ви можете подивитись, 29 вересня вони сказали. Тобто для хороших програмістів хватило б просто однієї ночі для того, щоб просто виправити всю програму. Оце є хороші програмісти. На цьому в принципі всі договірні відносини, а це був договір між НАЗК і НДІ спецзв'язку, були закінчені.

Але впродовж наступних днів були направлені ще декілька документів, саме от ми отримали, раз лист, два лист, три і чотири лист, якими в принципі Наталія Корчак просить і далі Держспецзв'язок змінювати або допомагати технічно вести систему державного реєстру. Я не буду зачитувати всі листи, тому що їх тут багато.

Я зачитаю один лист, щоб стало зрозуміло. Це навіть лист не для Держспецзв'язку, це лист на Прем'єр-міністра, яким звітує НАЗК про проведену роботу на сьогоднішній день. Тобто я не думаю, що це посадова найвищого рівня пише іншій посадовій особі неправду.

"Національне агентство своїми листами зверталось до Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації щодо ситуації, що

склалась, та просила сприяти в максимально стислі терміни вирішити питання щодо усунення технічних проблем у роботі системи. Відповідні роботи з усуненням виявлених недоліків проводяться ДССЗІ, - так написано в листі, - на постійній основі. Оновлення системи відбувається щотижня. Проте, на сьогодні ще залишається невирішеною низка технічних питань. Зокрема, ДССЗІ здійснює усунення технічних недоліків у роботі пошукових фільтрів, окремих модулів системи, а також проблем, пов'язаних з необхідністю приведення розділів форми декларації вимогам нормативних документів".

Це те, про що говорилося весь час, що форма декларації не відповідає вимогам нормативних документів.

"Технічні питання додаються". Список технічних питань містить 4 аркуші паперу, ну, 4 сторінки паперу, на яких додаються технічні питання по кожному розділу декларації. По кожному розділу декларації. Прохання усунути ті чи інші технічні недоліки. Таким чином нами було з'ясовано, що по суті регулятор, який не має по великому рахунку своїх власних можливостей як центральний орган виконавчої влади здійснює якесь втручання. Але хто це здійснює? Це не Євдоченко, правда? Євдоченко сам не здійснює це руками. Виникає питання, хто це здійснював реально.

Відповідно до вчорашнього нашого засідання, на якому були представники Національного агентства запобігання корупції, ними були вказані прізвища, з якими вони спілкуються в режимі електронної пошти для того, щоб сказати, хто проводить такі зміни. За словами голови... вірніше начальника Відділу технічного захисту інформації, всі ці прохання..... формальному вигляді надаються керівнику Державного центру кіберзахисту пану Боярчуку. Це така установа, яка керується Державною службою спецзв'язку. Між Державним центру кіберзахисту і НАЗК не існує жодного формально-юридичного зв'язку: ні договору, ні якихось листів обміну для того, щоб здійснювати таку діяльність. Між Державною службою спецзв'язку не існує жодного формально-юридичного зв'язку ні з однією, ні з

іншою особою. Це є все юридичні особи з відокремленими правами, які повинні здійснювати свою діяльність на основі або закону, або договору. Ні на законній підставі, ні на основі договору така діяльність не здійснюється.

Таким чином, ми не можемо сказати, хто особисто – який програміст, ІТшник – здійснює зміни до системи декларування. Але виходячи з тих листів, ми бачимо, що воно здійснюється щотижня на постійній основі і здійснюється окремими особами.

Я вважаю, пане голову, що ми в принципі повинні зробити звернення від комітету щодо злочину, який продовжується, да, злочину, який здійснюється на протязі певного часу, починаючи з вересня... з кінця серпня-місяця щодо незаконного втручання, несанкціонованого втручання в роботу електронно-обчислювальних машин...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Вікторе, одну секунду. Олексій Скрипник, він є член іншого комітету, але він дуже розбирається в цій проблемі. То давайте йому дамо місце.

ЧУМАК В.В. Це несанкціоноване втручання в роботу електронно-обчислювальних машин і комп'ютерів. Це є така стаття в Кримінальному кодексі.

І тут цей злочин, як мені здається, здійснюється на протязі, починаючи з 1 або з 30 серпня, і по сьогоднішній день. Якщо інше не передбачено, сьогодні не сталося подій, і вони не уклали між собою якогось юридичного документу. Але це був злочин.

Тому я пропоную зробити таке звернення. Більше того, щоб у нас не було більше інсинуацій, ніхто нічого не говорив. Ці документи абсолютно не містять жодного грифу, для службового користування або таємного, я пропоную, щоб вони були в публічному доступі. Так, без сумніву, я думаю, що вони всі будуть. Що вони будуть в публічному доступі, щоб будь-хто зміг цими документами користуватися, аргументовано, аргументуючи свою позицію. Я не бачу тут ні ДСК, ні таємно, ні інших грифів якогось службового користування. Все, що не є таємно, повинно бути публічним

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже дякую.

Ще третій учасник цього розслідування Ігор Попов просить слова. Прошу.

ПОПОВ І.В. Підтримуючи виступи колег, пропоную резолюцію із трьох пунктів.

Заслухавши інформацію робочої групи, комітет постановляє: перше – звернутися до НАЗК з вимогою вжити невідкладних заходів щодо усунення технічних проблем; визначити конкретних посадових осіб чи організацій, відповідальних за технічне доопрацювання. Проте, комітет категорично заперечує проти перенесення терміну подання декларацій. Я думаю, ми повинні висловити на сьогодні свою політичну позицію.

Вчора на робочій групі нам технічні фахівці сказали, що, незважаючи на те, що 15 тисяч подано по цій формі, 35 тисяч буде подано по цій формі, якщо завтра НАЗК змінить форму і навіть доопрацює її технічно за п'ять днів, ці дані нікуди не дінуться, вони підтягнуться і будуть фігурувати новій формі. Технічних причин переносити термін подання декларацій немає. Причини можуть бути виключно політичними. Я вважаю, що сьогодні вже комітет міг би дати політичну оцінку цьому.

Друге. Звернутися до Кабінету Міністрів з вимогою провести службове розслідування по факту зловживання і службової халатності посадових осіб, що привело до можливого збою в роботі реєстру.

І третє. Звернутися до Служби безпеки України з вимогою порушити кримінальне провадження по факту несанкціонованого втручання в державний реєстр.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хід ваших думок дуже подобається.

Є хтось, хто хоче додати? Прошу, давайте спочатку члени комітету: Юрій, Ігор, а далі надамо слово Олексію.

ДЕРЕВ'ЯНКО Ю.Б. Шановні колеги, прошу і пропоную ще додати до цього, що було оголошено, те, що ми вимагаємо від НАЗК зробити засідання Національної агенції із запобігання корупції і ухвалити рішення стосовно

форми, яка приведена у відповідність до закону, стосовно адміністратора, який має юридично з'явитися, і це зробити в стислі терміни, можливо завтра, можливо післязавтра. Але дуже прикро, що сьогодні у нас немає представників НАЗК і членів НАЗК по питанню, яке ми сьогодні обговорюємо. Тому що вчора, крім всього іншого, ми були на робочій групі вже в НАЗК, яке проводило НАЗК, я бачу багато знайомих облич від Генеральної прокуратури, НАБУ, Антикорупційної спеціалізованої прокуратури і вчора всі висловлювали занепокоєння тим, що відбувається, і начебто НАЗК прониклися, і начебто вони сказали, що вони готові щось робити.

Але сьогодні на комітеті, ми їм говорили, що сьогодні ми будемо доповідати це питання на комітеті і, фактично, очікували їх присутність тут. Їх сьогодні, жодного члена НАЗК, тут немає і, наскільки я знаю, завтра вони планують проводити це зібрання, я просив би, щоб когось з нашого комітету ми також туди відправили на це засідання, тому що питання зараз стоїть дуже просто. Або вони, а ви знаєте, що по закону вони мають право приймати рішення про запуск системи електронного декларування і, відповідно, вони можуть його і відтермінувати. Тому нам важливо, щоб ті рішення, які ми сьогодні будемо ухвалювати і рекомендаційні, в тому числі по відношенню до НАЗК, щоб завтра хтось з із наших колег нашого комітету по можливості був присутній на засіданні НАЗК, і щоб ми подивилися, що все іде нормально, і щоб ми запобігли цьому бажанню зробити цей зрив. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ігор передає слово Олексію Скрипнику.

СКРИПНИК О.О. Добрий день, шановні колеги! Для тих, хто не знає, я в попередньому житті до парламенту займався розробкою програмного забезпечення з 1981 по 14-й рік. Ну, ще трошки там були в мене розуміння того як працюють хакери, що так акуратно.

І я б в цій ситуації поспробував розібратися, що ж реально відбулося з створенням системи для НАЗК. Я переговорив з розробниками, переговорив з ДСТЗІ, говорив з "УСС", мав матеріали, можливість, ну, плюс досвід, який мені показує, що відбулось.

Тому я... Вибачте, що трошки буду не в тоні в тому в якому ви говорили, тобто мені би хотілося донести до вас трошки інакшу думку.

На жаль, все, що у нас відбувається, відбувається по старинній парадигмі розробки програмного забезпечення, яке має чітко три фази: полной неразберихи, наказание невиновных и награждение непричастных. Зараз ми підходимо, фактично у нас закінчується друга фраза "наказание невиновных".

Давайте я вам скажу свою версію того, що відбулося і чому воно так відбулося.

Значить, перше. ПРООН, замовивши систему, фактично забув при замовленні системи, людина, яка відповідала за технічні вимоги до системи, забула взагалі про захист інформації. Це одна із самих головних речей, які були зроблені на рівні

Друге. Кваліфікаційні вимоги до розробників були занадто занижені і розробник, який отримав замовлення, для розуміння наступні, наскільки мені пояснювали, було втри рази більше ніж те замовлення яке отримали компанія "Міранда". Це відповідно був конкурс по найнижчій ціні, тобто тут спрацьовує той, якби ахіллесова пята, коли вибирається виключно по ціні, не дивляться на те, наскільки ті чи інші розробники здатні виконати те, що відбулось.

Тут треба зазначити один дуже важливий момент на захист ПРООН. Який полягає в тому, що, якщо би розробка системи почалася після того як був сформований НАЗК, то ні одна б нормальна компанія з квітня по серпень місяць не взяла би на себе відповідальність за створення такої системи. Тому в принципі логіка початку раніше, вона була і вона була дуже правильною.

Коли почалася створювати, коли потім відбулося тестування, наскільки я розумію, тестування робили по замовленню "Прайсвотерхаус", наскільки я пам'ятаю, робила інша компанія, яка знайшла достатньо багато помилок, які були виправлені, але все рівно ніхто серйозно захистом не займався.

Далі. Коли за цю справу взялися ДСТЗІ, то було доручено "Українським спеціальним системам" розібратися і допомогти вирішити проблему. Тому що для всіх зрозуміло, в тому числі і для керівництва держави, що незапуск такої системи несе страшенні репутаційні ризики. І що ризики, власне, цієї системи є суттєво більші, ніж її нормально запуснути. Коли була проаналізована ситуація з самою системою, наскільки я розумію, фактично десь в районі середини серпня, і то підтверджує, що Віктор Васильович говорив, фактично всі вхідні коди і вся система була передана від "Міранди" і від розробників до "УСС". І надалі...

Що? НАЗК само, вони самі нічого не робили, а робили там хлопці з "УСС".

В чому є проблема? Проблема полягає в тому, що існували на той момент достатньо серйозні підозри... Я не хотів би застосовуватися до глибоких технічних, я спробую так завуальовано сказати, але сподіваюсь, буде зрозуміло. Достатньо технічні підозри на існування серйозних дірок допущених свідомо, чи несвідомо розробниками тому від них просто-напросто, цю систему забрали.

І в чому ще відбулася проблема? Проблема в тому, що "УСС" і НАЗК, вони, "УСС" спеціалісти по захисту інформації, вони не є спеціалістами з бізнес-логіки. Переглянувши оті всі зауваження, які Віктор Васильович мені тільки що надав, можу сказати, що всі ці зауваження, вони носять характер бізнес-логіки, тобто, вони носять зауваження з точки зору того, що має бути і робити система, а не як вона має бути захищена. І вони не є критичними, вони абсолютно є такими ж і ліквідовуються там ... Але просто ми мусимо зрозуміти, що зараз ця система фактично дороблюється не тими людьми, які починали її розробляти. Тобто ситуація з повним бардаком, вона

продовжується. Попри того, що, з моєї точки зору, хлопці, які зараз пробують його витягнути, вони насправді заслуговують не то, щоб по них подали в СБУ, а навпаки, щоб все-таки їм навпаки подякували за те, що вони пробують спасти авторитет в тому числі країни, витягнути нас в подібній ситуації.

Тому скажу відверто і чесно. Я не бачу тут теорії заговору. Я не бачу тут свідомого бажання зробити злочин. Я бачу повну дезорганізованість і, вибачте, вживаю таке слово, разгільдяйство, тільки тяжка форма. Ті, хто в армії служив, розуміють, яке слово я хотів би вжити в даному конкретному випадку. А з точки зору тої постановки, яку казав Ігор Володимирович Попов, я вважаю, що подібне звернення нормальне.

Єдине, що я кажу, я би в даному випадку зм'якшив акценти. І з моєї точки зору, тут потрібно підставити плече, а не тільки зараз шукати винних і шукати, хто є крайнім з точки зору того, що відбувається в системі.

Тепер. Що я робив би далі. Тому що, розуміючи технічні деякі моменти, які знаходяться в цій системі, можу наголос стверджувати, що якби мене, а у мене за плечима є 15 систем і, для такої маленької славної країни, як Великобританія, не рахуючи інших складнозахищених систем, можу сказати, що архітектура системи побудована неправильно з точки зору захисту, внутрішнього захисту.

Грубо кажучи, ми з вами створили "Запорожець", хоча хотіли "Фольксваген". Ну, як ви знаєте, в "Запорожці" не існують подушки безпеки, і коли розбивається, то всередині ніхто нічого не захищає.

Тут відсутній внутрішній захист системи від зламу зсередини і можливості запобігання власне внутрішнього. Тобто все побудовано на тому, що люди, які захищають систему, чесні, порядні, так і є, ніхто не сперечається, але існує імовірність того, що інформація може бути, скажемо так, втрачена, спотворена і так далі, і тому подібне.

Що? Ні. Те, що я розказую через порт, це закрито. Ці дірки закриті. Більшість дірок зараз закриті. Є питання в тому, що просто архітектура самої системи, вона побудована не зовсім адекватна...

БАРНА О.С. Тобто алгоритм програми є некоректним.

СКРИПНИК О.О. Алгоритм програми є коректний з точки зору тих вимог, які для них виставляли. Але алгоритм програми не коректний з точки зору тих вимог, які виставляються світом для подібних систем. Розумієте? Просто логіка... Нам для того, щоб не було соромно, дивіться, дуже важливий момент ця система потребує дуже уважного ставлення, тому що туди вноситься надзвичайно чутлива інформація. До таких систем на заході ставляться спеціальні вимоги з точки зору захисту і створення таких систем, цих вимог ніхто не ставив. Тобто, ми віртуально хотіли з вами отримати "мерседес". Отримали "запорожець".

Тепер для того, щоб зробити, все ж таки, а потребуємо далі надійної, потребуємо, якщо будуть суди, то буде нормальна реакція на ці суди. Тобто, що треба зробити, зараз треба було зробити аудит, запустити систему нормально, вона зараз функціонує, цей "запорожець" може їздити, нічого з ним страшного немає. І далі думати по результатам технічного аудиту, не політичного аудиту, а власне, технічного аудиту, думати, чи не є сенс зробити нормальну систему, в якій у нас не буде претензій з точки зору того як вона функціонує.

Дякую за увагу. Якщо є питання, я відповім, бо я мушу бігти на комітет.

ЧУМАК В.В. Я ремарочку зроблю по цьому питанню, що сказав пан Олексій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте, колеги, від обміну думками переходити до рішення. Ігор Луценко поступився словом, але його має тепер далі Віктор Чумак, Олег Барна, і будемо приймати рішення.

ЛУЦЕНКО І.В. Дякую, пане головуєчий. Насправді, просто у мене невеличка пропозиція, і перед цим я поясню звідки вона виникла.

Справа в тому, що у мене звісно є бажання, щоб все запрацювало в строк, щоб були дотримані всі там можливі заявлені нами дедлайни запуску електронної системи декларування і дедлайни по подальшій декларації. Але питання в чому? Зараз наш колега пан Олексій Скрипник він каже, що за світовими стандартами це не є належно захищеною системою, чи була, на певний момент. Так само ми всі бачимо, що там якісь страшенні і дивні речі відбуваються, перманентно. Виникає питання, чи є на сьогодні, якщо ми навіть все стигнемо там полагодити в строк, чи будуть на сьогодні ці електронні дані доказом в суді. Адже нашою кінцевою метою є все-таки створити базу доказів на потенційних корупціонерів у вигляді електронної системи. От питання, чи буде все це доказом? Я хотів би, можливо ми послухаємо представників спеціальної антикорупційної прокуратури чи інших фахівців саме у цій справі. Тобто яким нам краще було б діяти з цієї точки зору? Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я, перед тим як надати слово, впевнений, друзі, в цьому комітеті треба заборонити навіть думати про те, що закон може бути переписаний чи переглянутий терміни його втілення. Про це і мріють всі ці люди, які не програмісти, я погоджуюсь з Олексієм, там провини програмістів нуль. Але є значно більш високопосадові пани і пані, в тому числі згадані вами сьогодні, які мріють, щоб законодавство про відкритість декларацій, обов'язок пояснювати, що ти там написав, не запрацювало. Якщо ми їм дамо два місяці, через два місяці буде та сама картина, якщо ми їм дамо два роки, через два роки буде та сама картина.

Тому я повністю підтримую позицію членів слідчої групи, що якраз комітет має сказати чітко, закон написаний, він набув чинності, він має бути виконаний, всі з високопосадовців, хто не виконає закон або хто сприяє його саботажу, мають постати перед судом. І тоді, я впевнений, багато речей дивним чином почнуть працювати.

Наступне – Віктор Чумак і Олег.

ЧУМАК В.В. Тут от яка ситуація, пане Олексію. Я розумію, що ви захищаєте честь мундира своїх рідних програмістів. Я просто хочу всім нагадати хронологію, коли програма була передана від розробника ПРООН до НАЗК, від ПРООН, мені плювати, хто там розробляв в ПРООН, тому що вони проводили, вони були замовниками. В принципі сказали правду, сказали, що дірки в захисті, абсолютно точно... Це були розмови про це, але ситуація в іншому, пане Олексію. Ситуація в іншому. Що за п'ять днів на вимогу Президента програма була кардинально перероблена. Це слова Президента України. Яку йому доповів пан Євдоченко. Він сказав, що кардинально перероблено, на що на програму був виданий відповідний сертифікат комплексного захисту інформації, комплексного захисту інформації.

Наше дослідження не стосувалося технічних проблем. Наше дослідження стосувалося абсолютно інших питань – хто бреше. Наше дослідження стосувалося тих питань, що тут сидів один представник НАЗК і другий представник ДСТЗІ, і вони брехали. Ну, один з них брехав. Один не брехав, один брехав. Один не брехав, один брехав.

І наше питання було от в чому. Хто сьогодні має доступ до програмних кодів? І нам все одно хто буде там сьогодні підставляти плече програмісту. Можна підставити плече тому програмісту, я до нього жодних проблем не маю, але я маю питання до тих людей, хто приймає практичні рішення. А це було якраз таки політичним рішенням на технічному рівні завалити програмну Все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Репліки не дозволені, але вам дамо.

Давайте тоді ще Олег, Юрій, і потім Олексій завершить цю дискусію.

БАРНА О.С. Ну, бачте, я наголошував раніше і наголошую зараз. Біда наша в тому, що дуже гарну ідею, яка, до речі, пішла і нашої фракції, від Президента, вона була заполітизована. І замість того, щоб... якщо завалити, це у вашому розумінні. Питання в тому стоїть, що взагалі про електронне декларування і декларації, то кажуть, і раніше це робили. Закон України про

запобігання корупції - це дуже гарна ідея, але питання в тому, що нам потрібно не закон міняти під програму, а навпаки, нам треба програму підвести до цього закону.

Але, починаючи з того, що замість того, щоб вникнути в технічній проблеми, кинулися з серпня місяця в політику. Оце найбільш, я вважаю, що пошкодило. Бо перший момент, я цілком згідний з паном Олексієм, тому що деякі відношення до програмування мав, але, дійсно, почалося з того, що неправильно були складені технічні умови, де неналежним чином була передбачена можлива система захисту. Неналежна компетенція фірми-виробника, яка не забезпечила.....зробити. Я, дійсно, наголошую, що за три мільйони євро уряду Данії в кінці кінців могли би зробити продукт належний.

(Не чути)

(Загальна дискусія)

БАРНА О.С. Все, ясно. Ні, ні. Я прошу пробачення. *(Шум у залі)* Все. Я зрозумів. Далі. Але мова йде про те, що... ну Мін'юст підписав ці технічні умови. І коли вже НАЗК взяло на себе відповідальність, взявши це програмне забезпечення, так, вони скинули цю відповідальність з розробника, але взяли на себе.

Скоріше всього, тут питання, знаєте, можливо адміністративної халатності або адміністративної неспроможності відповідних служб. Але поряд з тим я хочу наголосити, що коли одні розробляють програму (це чисто з технічної сторони), а інші хочуть її виправляти, то вийде... я боюся так, як вийшло із Візантійською... Пізанською баштою. Що це може взагалі завалити, дискредитувати саму цю ідею. І, можливо, оця поспішність... по дискредитації вона нанесе набагато більше шкоди, ніж належним чином систему не то, що оновити, а, можливо, зробити заново. Бо якщо це проблема програмна ця системна, тобто неправильно складеного алгоритму, то далеко... коли ми будемо окремі модулі там вдосконалювати, робити, навряд чи вони дадуть можливість чисто з технічної сторони функціонувати

повністю всій системі. І тут чітко з паном Олексієм я згідний, що чіткий і жорсткий аналіз з цього приводу, компетентність можуть дати виключно спеціалісти вищого ґатунку. А у нас в Україні, слава Богу, таких вистачає. У тому числі і хакерів у сфері ІТ-технологій. Тому я би дуже просив з цієї сторони виразити компетентну думку нашого комітету, щоби не завалити цю гарну ідею. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Олече.

Я хотів зауважити, що Пізанська башня непогано стоїть, і, можливо, це є гарне передбачення для майбутнього сайту декларацій.

Прошу, Юрій Савчук.

САВЧУК Ю.П. Шановні колеги, мені подобається категоричний підхід до того, що нам обов'язково всім потрібно заповнити ці декларації, але є застереження і вони, будемо говорити, не по якимось чуткам.

Сьогодні спілкувався з людьми, які вже заповнили цю декларацію. Я вам зараз скажу відверто, що вони сказали, вона не заповнюється, в деяких строчках вона просто не заповнюється, тому що є недосконалість в самій програмі. Я не знаю, що там з захистом, ну в самій програмі і про кеш, і відносно ... квартир чи житла, воно просто не сприймає. Тобто ця програма буде нас, держслужбовців, заставляти брехати одразу, коли ми почнемо її заповнювати. Якщо завтра нам до Верховної Ради привезуть труси чи знову ліфчики, чи ще панамки якісь нам придумують, воно нічого не змінить. Нехай везуть громадські діячі що хочеш, нічого не змінить в цій програмі. Є реальна недосконалість в цій програмі, яка буде заставляти чиновників брехати, ось в чому проблема.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, колеги, всі ж зараз, я думаю, заповнюють, колеги, давайте так, всі зараз заповнюють декларації, всі мають величезні проблеми, біда не в тому, що там немає можливості заповнювати декларацію. Перша біда, що система працює дуже нестабільно і дані часто зникають або не відправляються. Друге, набагато страшніша біда, інтерфейс програма не відповідає вимогам закону. Але, коли ми про це говоримо другий місяць,

другий місяць, в мене абсолютно чітка переконаність, що якщо справа, яка може бути за два дні виправлена, другий місяць не виправляється, то це вже не випадковість. А не виправляється що? Інформація про готівкові кошти, найголовніший спосіб збереження награтованого корупціонерами майна.

Що нам продемонстрував суддя Чаус? В нас була розмова за участю представника антикорупційної прокуратури, Генеральної прокуратури, міністра юстиції з головою НАЗК Корчак два дні тому. Я їй чітко сказав, ви написали інтерфейс, який допомагає злочинцям, бо у вашому інтерфейсі є вимога не тільки вказати розмір готівки, але і вказати, в якого громадянина вона зберігається.

Я кажу, так ви розберіться, що відбувається. Ви порушуєте закон, вимагаєте інформацію, якої немає бути, згідно закону, а потім розповідаєте, що злочинці скористаються цією інформацією, ай, треба щось робити. Просто треба розібратися, хто на якій лінії фронту і всі ці технічні проблеми, я погоджуюся з Віктором Васильовичем, вони далеко не технічні. Просто коли вони зрозуміли, що вони не зможуть переписати закон, в тому числі завдяки нашій твердій позиції, вони вирішили покласти сайт і це їм вдається. Єдине, що ми зараз маємо обговорювати, як цей саботаж виправити.

ЧУМАК В.В. Я вчора показав технічному працівнику НАЗК на власній декларації, показав йому на своїй декларації цей факт.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вони все це прекрасно знають.

ЧУМАК В.В. І ситуація така, що вони сказали, що вони сьогодні це виправлять, але сьогодні вони знову не виправили.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це сьогодні у нас триває з серпня цього року.

Колеги, я підсумував пропозиції. Ми зараз приймемо рішення комітету, а потім дамо для роз'яснення ще слово пану Олексію. Перше, в двадцять п'ятий раз звернутися до НАЗК з вимогою провести у відповідність до закону як акти самої комісії, так і інтерфейс, в тому числі визначити адміністратора.

ШАБУНІН В.В. Я перепрошую, акти НАЗК відповідають закону, не відповідає форма софту. Якщо ви звертаєтесь...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Затверджені форми декларації теж є неточність, яка була знайдена правоохоронними органами. На жаль, там теж є біда.

ШАБУНІН В.В. Ви зараз даєте їм можливість те, що ви, пан Єгор, говорили, можливість переголосувати, переюстовувати і відкладати.

(Не чути)

ШАБУНІН В.В. Але, ще раз, критична проблема полягає, те, пана Віктор Васильович, не в невідповідності наказу НАЗК закону, а в тому, що форма декларування, форма, софт, не відповідає їхньому наказу, це не питання рішення НАЗК, це програмісти перепишуть один рядок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Віталію, дивіться, я розумію вашу занепокоєність, це обговорювали на закритій нараді, яку трохи треба відкрити. Якщо форма не відповідає закону, буде діяти до 30 числа включно. Тоді всі декларації будуть визнані сумнівними за дуже простим рішенням, що затверджена форма декларації, за якою подавалася, я зараз говорю не про інтерфейс, а про юридичний акт, який пройшов реєстрацію в Міністерстві юстиції.

Тому давайте так. Ми ще в робочому порядку цей пункт сформулюємо, щоби він не дозволив перезапустити, да, зробити вигляд, що ми тепер все заново починаємо рахувати 60 днів і інші речі, але точно сайт і всі дії Агентства з запобігання корупції мають відповідати вимогам законодавства. Я розумію ваше занепокоєння, але те, що є зараз це насправді закладена міна яку ми раніше не роздивилися, яка дозволяє після завершення терміну подання декларації з усіх зняти обов'язок за будь що, що вони зробили або не зробили. Бо там є неточності, м'яко кажучи, неточності в самій затвердженій рішенням комісії, тоді ще в літку, формі, яка має бути на сайті. Не тільки на сайті, але і в рішенні.

ШАБУНІН В.В. Як тоді Мін'юст зареєстрував цю форму?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Згадайтеся з трьох разів. Я думаю труси в цій країні треба дуже багатьом принести, і тут ми тільки вітаємо ваші ініціативи.

Далі. Значить, цей пункт ми обережно формулюємо, щоби він не дав пас клептократом, але щоб всі їхні дії і сайт виглядав згідно закону.

ЧУМАК В.В. Але, що я хотів сказати, Віталій. Шабунін. Що я хотів сказати. Ситуація така, якщо не буде в принципі в НАЗК прийняте рішення про перезапуск терміну декларування, да, тобто ще не буде... незалежно від того, яка форма законна, не законна, 31 числа всі люди, які не подадуть декларації, будуть вважатися правопорушниками, вони порушать статтю 172-6 Кодексу про адміністративні правопорушення щодо невчасного подання декларацій, якщо не буде перезапущена сама процедура запуску декларацій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тому нам треба...

ЧУМАК В.В. В будь-якому випадку.

(Загальна дискусія)

ШАБУНІН В.В. Але ж НАЗК не може перезапустити, ну, це зловживання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, увага! Я формулюю пункт № 2 нашого рішення. Вважати неприпустимим перенесення відкладення, будь-які інші дії, які унеможливають набуття чинності в повному обсязі законодавства про відкритість декларацій до 30 жовтня 2016 року.

Пункт № 3. Звернутися до Кабінету Міністрів з проханням провести службову перевірку щодо дій посадовців, уповноважених законом і державою на організацію роботи сайту.

(Не чути) Службове розслідування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Службове розслідування. На перевірку – службового розслідування. Це дуже важлива відмінність.

Очевидно так само логічним є сюди включити пропозицію колеги з іншого комітету з таким великим досвідом. Звернутися до Кабінету Міністрів з проханням призначити технічний аудит стану роботи системи програмного забезпечення і заліза, яке це обслуговує.

П'ятий пункт я пропоную сформулювати, як звернутися до Генеральної прокуратури з проханням перевірити відповідність законодавству всіх дій і бездіяльності посадових осіб агенцій запобігання корупції. Бо, чесно кажучи, коли ми говоримо про незаконне втручання або про службову недбалість,

або про халатність, це різні статті Кримінального кодексу. Я думаю, що ми можемо знову-таки дати пас кліптократам, якщо сформулюємо вимогу так, як вона не може бути розслідувана.

Я думаю, що якщо ми попросимо ГПУ провести перевірку на відповідність законодавства дій та бездіяльності...

(Не чути) Органи прокуратури не проводять перевірки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мається на увазі, аналіз зробити відповідності законодавства.

СЕНИК В.Г. Є з метою представництво інтересів держави в судах.

ЛУЦЕНКО І.В. Немає повноважень в прокуратурі. Ми, шановні колеги, їх позбавили.

СЕНИК В.Г. Якщо звернення до органів прокуратури, до Генеральної прокуратури, тоді вивчення питання щодо можливості представництва інтересів в суді, в адміністративному суді...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, ні, чекайте. Загальний нагляд, це не обговорюється. Ми говоримо про інше. Ми сформулюємо цей пункт так, що вивчити факти дій і бездіяльності.

ЛУЦЕНКО І.В. Пишіть заяву про злочин.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви вважаєте, що треба написати заяву про злочин.

ЧУМАК В.В. Можна, можна я сформулюю?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді давайте так. Ми включимо всі статті Кримінального кодексу, які можуть бути в цій історії, від службової недбалості до втручання в систему.

ЧУМАК В.В. Не треба, не треба цього робити. Просто-напросто написати третім пунктом, звернутися до Служби безпеки з необхідністю відкриття кримінального провадження за фактом незаконного втручання в діяльність державних реєстрів. Все інше можуть перекваліфікувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це означає, що ці програмісти, про яких ми щойно говорили, в результаті їм будуть призначені?

ЧУМАК В.В. Вони можуть потім перекваліфікувати їх на будь-яку статтю, в результаті проведення розслідування вони можуть все це перекваліфікувати, всі дії. Ми встановили, ми сьогодні встановили незаконного втручання.

БАРНА О.С. Дивіться, у мене є пропозиція. Однозначно повинні відповісти. Чи халатність, чи некомпетентність відповідних посадових осіб, це однозначно.

Питання в іншому. Проведення технічного аудиту системи, це має бути проведено в найкоротші терміни, найскоріше. І пунктом номер два перед тим, як винести рішення, не допустити перенести систему. Тому що це є причина, це є наслідок. Тобто аудит якомога скоріше і сказати вимогу перед Кабміном чи Прем'єром, щоб до неділі це зробили.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Борислав Береза.

БЕРЕЗА Б.Ю. Дякую, Єгоре Вікторовичу. Я не громадський діяч. Як пан Шабунін, не можу поза чергою, чекав, коли надасте мені слово. Я вам дуже вдячний. Що хочу сказати. Коли ми кажемо, що ми повинні зробити перше, друге, третє, я хочу спочатку повернутися, ну, десь на три місяці тому. Коли в серпні ми зустрічались і я запитував у голови НАЗК, хто супроводжує проект? Вона сказала, ви пам'ятаєте, ім'я не було названо.

Потім. Хто відповідає за ТЗ? Такої людини не було.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, вона казала, що це Руслан Радецький, а він заперечував, що це він, так.

БЕРЕЗА Б.Ю. Радецький. А Радецький сказав, що я не. Ну, доказано не було. Дійсно, я розумію все. Гаразд. Скажіть, будь ласка, чи є зараз людина, яка супроводжує? Бачите, коли ми ставимо пряме запитання, вони на них не відповідають.

Що я хочу сказати, зараз ми знову пропонуємо зробити це, це, це, але немає жодного одного рішення, що буде, якщо систем не запрацює 1 листопада, ми розуміємо. Якщо в ніч з 30 на 1 зникне вся інформація чи ще

щось, ми розуміємо? Тому мені б хотілося зрозуміти, хто буде відповідальною особою, це, по-перше?

По-друге... Що?

? Голова НАЗК,

БЕРЕЗА Б.Ю. Ну, голова НАЗК скаже, що вона знову надала команду Радецькому. Почекайте.

По-друге. Сьогодні, пане Єгор Вікторович, теж бачили, чули, коли наші колеги казали, якщо хтось щось не внесе, то він буде казати, що я вносив, але був глюк і це зникло. Чи можемо ми почути від НАБУ, чи ще від когось, чи буде це прийматися, як аргумент, це дуже важливо?

І по-третє. Я хотів би, щоб ми зрозуміли, чи досить строку для того, щоб переробити цю систему до подання наступного у 2017 році? Якщо це треба робити, то про це треба казати, а не мовчати і казати, так є кулуарно. Треба робити – робимо. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бориславе, відповідь дуже проста, закон треба виконувати. Якщо Агенція із запобігання корупції бачить неможливим виконання закону з технічної точки зору, вона має про це прозвітувати, запропонувати рішення, як виконати закон, попросити фінансування в тому числі для розробки нової системи, якщо вони бачать, що ця безнадійна.

Якщо зникнуть дані в ніч з 30 на 31 жовтня, що всі розуміють, є дуже бажаним для багатьох варіантів, тоді Генеральна прокуратура, Служба безпеки мають розслідувати і, я думаю, що тоді Агентство із запобігання корупції стане першою жертвою Закону про протидію корупції за його тотальний саботаж і це буде дуже-дуже логічним наслідком.

Колеги, останній пункт, який я пропоную сформулювати, звернутися до Прем'єр-міністра і Президента з інформацією, що критично необхідно їхній особистий контроль за запуском цього сайту в нормальному режимі, тому що ми розуміємо, що весь цей саботаж самі-по-собі члени агенції з запобігання корупції або керівництво Держспецв'язку ніколи б не

дозволило, якби не відчувало, що немає політичної волі. Або є політична воля зовсім на інше.

Тому я пропоную просити Президента і Прем'єр-міністр особисто проконтролювати нормальну роботу сайту декларацій. Врешті-решт всі люди, про яких ми говоримо, це або підлеглі їх прямі, або підлеглий їхніх підлеглих. І тут немає жодних думок.

Юрій Дерев'янка.

ДЕРЕВ'ЯНКО Ю.Б. Я прошу обов'язково додати пункт, крім того, що ми говоримо про незаконне втручання в систему, додати обов'язково пункт про... я думаю, що це, мабуть, звернення буде на НАБУ і на спеціалізовану антикорупційну прокуратуру про те, що державні службовці вищого рангу, я маю на увазі НАЗК безпосередньо, не виконують своїх функцій, тобто або зловживають, або халатність, або перевищення своїх повноважень – треба сформулювати буде це коректно юридично технічно. Але суть в чому? Графік впровадження багато разів публічно оголошувався, у тому числі і членами НАЗК. Президент неодноразово заявляв про те, що все запрацює по чіткому графіку. Прем'єр також казав, що все запрацює. І ви вдумайтесь! НАЗК навіть не ініціює прийняття рішення про адміністратора. Хоча вона по закону і по своєму внутрішньому розпорядженню ще з червня мала ці повноваження і мала б це зробити.

Як вони збиралися виконувати цей графік, якщо вони навіть не уповноважили жодну особу бути адміністратором і ці всі зміни робити, які ми зараз обговорюємо? Тому це абсолютно службове недбальство... *(Шум у залі)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми оцей пункт про звернення до правоохоронних органів сформулюємо з усіма статтями за підслідністю. У Антикорупційного бюро немає службової недбалості. На жаль.

Колеги, якщо немає інших стратегічних пропозицій чи заперечень, я пропоную зараз проголосувати. Далі дати слово Олексію і переходити до наступного пункту. *(Шум у залі)*

ЧУМАК В.В. Служба безпеки щодо порушення кримінального провадження...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Пане Іване!

БЕРЕЗА Б.Ю. А може спочатку його послухаємо, а потім проголосувати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо ви вважаєте, що це змінить вашу думку, будь ласка.

Олексій Скрипник.

СКРИПНИК О.О. Дякую.

Колеги, от дивіться, перше. Я не стою тут, в даному питанні, Віктор Васильович, ні зі сторони програмістів, я народний депутат, і, повірте, що маю зараз до них таке саме відношення як і всі інші, тобто пробую бути достатньо об'єктивним.

Так от з точки зору отієї об'єктивності, коли Президент говорив про те, що систему повністю переписали, він мав на увазі, що повністю переписали систему захисту. Тому що...

ЧУМАК В.В. Ні. Ні... От тут ви...

СКРИПНИК О.О. Можна? Можна? Віктор Васильович, я не хочу захищати, я в даному випадку...

ЧУМАК В.В. ...підвішена кардинально все програмне забезпечення, абсолютно... питання системи захисту.

СКРИПНИК О.О. Колеги, я не хочу в даному випадку...

Добре. Дозвольте, я ж нікого не перебивав, Віктор Васильович. Послухайте, я просто знаю систему зсередини, я розумію як вона написана. Вона складається з трьох частин: це є сервер бази даних, це є інтерфейси, якими ми всі користуємося і система захисту. Якщо по-простому так сказати, що обговорюється.

Коли йшла мова про передачу системи, коли був проведений аналіз і був проведений аналіз ДСТЗІ, були знайдені, в першу чергу, дірки (дуже серйозні, я просто не маю права про них говорити) власне, з точки зору

захисту системи. Якщо коротко, можна сказати, що вся інформація буквально за 5 хвилин могла бути переписана зовні, просто зовні, вся відкрита інформація, могла бути повністю переписана. Тому власне ДСТЗІ забрала цю систему під свій контроль і повністю переписала систему.

Те, що сказав Президент, можливо, тут відбулася просто неправильна передача інформації, коли йому сказали і переписали систему захисту, Президент сказав, і переписали всю систему. Можливий такий варіант бути і я припускаю, що скоріше всього, відбувся цей момент – це перше.

Друге. Те, що ми маємо зараз і в чому є основна проблема, чому НАЗК не хоче брати. Тому що те, що ви говорите, те, що все відбувається, продовжуючи аналогію з машинами, ми вимагаємо, щоб система була хоча би як Фольксваген Пассат, а у нас є "запорожець", вибачте, я далі продовжу такий негарний асоціативний зв'язок. Тим не менше і відповідна система є слабка. По тих зауваженнях, які є на сьогодні, більшість з них, вони зв'язані з функціонуванням системи власне на рівні екранів, тобто є зауваження по полях, по ., по інформаційному наповненню і так далі, і тому подібне.

Але, я хочу сказати, перше, інформація нікуди не пропаде, тому що інформація робить ..., сервер, база даних, це є площадка, яка в принципі інформація пропасти не може.

Друге. Інформація, якщо система буде переписана, інформація не пропаде так само і так далі, і тому подібне.

Третє. Може відбутися тільки непорозуміння по тих полях, які зараз ви збираєтеся трошки переробити або які будуть нести трошки інший сенс. Все інше, інформація збережеться, вона буде адекватна, і вона...

(Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, давайте так. Технічні дискусії можна вести безкінечно. Програмістів тут небагато...

ЧУМАК В.В. Я просто, Єгор, одну хвилинку. Є неправда в чому? Те, що на сьогоднішній день інтерфейс система абсолютно відрізняється від тої, яке передавало ПРООН, передавала в НАЗК, абсолютно відрізняється. Тому

я кажу, що просто на просто перероблялося програмне забезпечення внутрішнє, не система.....

ГОЛОВУЮЧИЙ. Забудемо ПРООН. Ми маємо державну програму і державну установу, яка не виконує прийнятий нами закон України.

Прошу, Володимир Парасюк, і будемо голосувати. Я ще раз оприлюдню пункти, за які будемо голосувати.

ПАРАСЮК В.З. Колеги, я хочу додати, вчора я був з Ігорем Луценком, з Юрієм Дерев'янком на засіданні НАЗК, де обговорювали всі ці питання і, ну, щоб ви розуміли в наочному прикладі, те, що ми побачили, є Закон про електронну декларацію, є заюстована юстицією декларація, і є інтерфейс самого сайту, де ми маємо заповнювати...

(Не чути)

ПАРАСЮК В.З. Вони всі три різні. Вони всі три різні. Тут стоїть питання, ми хочемо просто мати класний сайт, в якому буде все зручно працювати, чи хочемо покарати корупціонерів? Тут стоїть питання так. Якщо всі оці юридичні моменти ми не виправимо до 1-го числа, считайте, ми системне явище, яке називається е-декларування, ми його просто-напросто поховали. І вчора пан Чумак правду мені сказав в сесійному залі, ніхто ні за що не буде відповідати.

Плюс до того. Ми вчора сидимо, і я запитуюся у одного з людей. Пам'ятаєш, Юра, сидить чужацький щось там клацає, ми йому кажемо: "Слухай, тут щось не так пише". Він каже: "Почекайте секундочку, зараз все буде писати як треба". Тобто... Ну, це ж не жарти, це ж одна з самих основних баз взагалі в Україні, яка би мала, дійсно, робити прозорішими органи виконавчої влади і нас безпосередньо, депутатів. І в чому проблема? Ми їм кажемо, де вносити готівкові кошти? І він нам через якісь такі хитромудрі там запліоти каже, отут треба вибрати інші, там якісь фізичні особи, що не відповідає знову ж закону і тут вже вносити кошти. Я кажу, колеги, а тепер уявіть собі, з 1 числа до вас підійдуть журналісти і вас 1 числа всі запитують, а що не так. І, якщо ви, дійсно, внесли від щирого серця всі дані, і ви дійсно

щирі люди, і хочете, дійсно показати все, що маєте, а завтра в НАЗК зміниться одна стрічка, вам завтра всім прийдеться віднекуватись. Тому я розумію, що тут є просто глобальна проблема в тому, що серед тих всіх людей, які вчора сиділи, найбільших юридичних умів України, коли їм Юра задав запитання, а хто з вас юридично веде адміністрування? У відповідь ми почули двохвилинну тишу, тому що ніхто боїться відповідати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимире, ми чули детальну доповідь членів комісії, давайте так колег, я пропоную прийняти рішення виходячи з наших повноважень. Ми комітет, де цей закон народився, ми всі бачимо, що дуже хитро і дуже тупо робиться саботаж, щоб закон не виконувався. Ми знаємо, що буде далі, це вже відбувалося не один раз, закон спробують відкласти, переписати, або в інший спосіб заблокувати. Буде дуже багато розмов про те, що давайте зробимо спробу номер чотири, а якщо рахувати від Віктора Януковича, який першим проголосив необхідність в своєму законі про протидію і запобігання корупції декларувати декларації – це вже, мабуть, спроба буде номер десять.

Ми з вами прекрасно знаємо в чому цей план клептократів. Наше завдання як і далі як і завжди було послідовно протистояти цьому плану. Правий абсолютно Ігор Луценко і Борислав Береза, зроблено все, і антикорупційна прокуратура це прекрасно скаже, щоб в судах дорогі адвокати клептократів вказали, ваша честь, інтерфейс змінювався, форми НАЗК не відповідала, ми були введені в оману, от мене є 15 відеозаписів, як декларація... Це все для цього зроблено.

Друга річ, яку вони зараз хочуть знищити, це вимогу їх взагалі оприлюднювати, тому що це лякає дуже багатьох людей. Всі дивилися, як Котвіцький гарно скупився у вересні і всі розуміють, що це не єдина і не найбільша витрата у Верховній Раді, оце їх лякає. І вони хочуть, зламавши першу вимогу законодавства, унеможлививши його, зламати другу вимогу. А наше завдання з вами стати на захисті цієї вимоги, щоб, перше, побачили

люди, а далі в судах відповідали ті, хто набрехав, хто зманіпулював і хто в цьому, власне кажучи, допомагає.

БЕРЕЗА Б.Ю. Пане Єгор, я вибачаюсь, але Котвіцькому ми повинні подякувати, тому що він нічого не забоявся, не зажахався і дійсно оприлюднив те, що він купував, за це дійсно подяка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я вдячний кожному народному депутату.

БЕРЕЗА Б.Ю. Так ні, кожен повинен декларувати все, повинен декларувати все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я вдячний кожному народному депутату, який заповнює свою декларацію або повідомляє про зміну майнового стану, якщо така зміна сталася. І це справді показує, що це дуже важливий закон, який нас просто в іншу реальність, в іншу державу переносить, тому нам треба його захистити.

Ще раз, на прохання пана Івана, формулюю пункт, поправляйте мене конструктивно. Звернутися до НАЗК з вимогою привести у відповідність до Закону про протидії корупції інтерфейс сайту декларацій і виконати інші вимоги закону, зокрема, визначити адміністратора системи. Це таке формулювання, яке надає їм пасу, про що переживав Віталій, правильно переживав.

Друге. Вважати неприйнятним будь-які ініціативи щодо перенесення дії закону або блокування і набуття ним чинності в будь-який інший спосіб, це позиція нашого комітету. Звернутися до Кабінету Міністрів з проханням провести службове розслідування щодо виконання посадовими особами НАЗК і іншими державними органами, які відповідальні за втілення цього законодавства вимог закону. Так само звернутися до Кабміну з проханням ініціювати технічний аудит стану системи з розробкою подальших рекомендацій щодо того, що робити.

Тепер уважно! Звернутися до Генеральної прокуратури з проханням порушити кримінальне провадження за фактом службової недбалості і до

Служби безпеки України, я так пам'ятаю, це їхня підслідність, щодо втручання в систему. Службова недбалість у прокуратури зараз, правильно?

СЕНИК В.Г. Шановні члени комітету! Комітет Верховної Ради, тим більше, з питань запобігання корупції повинен приймати законно правильні рішення. Стаття "Зловживання службовим становищем та службова недбалість" передбачає настання матеріальної шкоди. Якщо ми доведемо, що шкода нанесена державі, іншій особі. Дії всупереч інтересам держави можливо довести...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я зрозумів. Пані прокурор, дивіться, ми зараз приймаємо рішення комітету. А заяву ми, безумовно, оформимо вам у відповідності до законодавства. Члени комітету підпишуть, ми додамо всі матеріали, які, на нашу думку, свідчать про злочин. Тому це зараз йдеться про рішення комітету. Заяву на виконання цього рішення ми підготуємо окремо. Так само, як і заяву до Служби безпеки України.

І останнє. Звернутися до Президента України і Прем'єр-міністра України з проханням особисто забезпечити втілення цього ключового для України закону, зокрема нормальної роботи сайту декларацій.

БАРНА О.С. І оприлюднити власні декларації.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу проголосувати за цей проект рішення.

БАРНА О.С. Аудит.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Що-що? Аудит там є. Поставимо другим. Прошу проголосувати за цей проект рішення. Прошу підтримати, колеги. Юрій Юрійович, рахуйте.

Ігор Луценко утримався. Всі інші члени комітету проголосували, дуже дякую. Мудра, виважена, сильна позиція.

Колеги, у нас форс-мажор. До нас прийшли директори оборонних заводів за ініціативи директора "Укроборонпрому". Я насправді говорив з ним вчора по телефону і пропонував, щоб ми зробили спеціальне засідання нашого Комітету з протидії корупції на їхню тему. Вони кажуть, що у нас біда, закінчуються гроші, ми не можемо далі працювати і просять нас

заслухати терміново. В мене пропозиція, щоби ми зараз п'ять хвилин надали слово представнику чи "Укроборонпрому", чи одного з заводів, і після цього порадилися, що далі робити.

Я просто ще раз наголошую, що нам треба підготуватися до розмови з вами, зокрема до обговорення тих проблем корупційних, які існують в оборонній сфері.

Хто буде від вас виступати?

КОСТРИЦЬКИЙ В.В. Добрий день, шановний головуєчий. Напевно, почну я. Заступник генерального директора концерну "Укроборонпром" Володимир Кострицький.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу.

КОСТРИЦЬКИЙ В.В. І по мірі переходу до інших тем, про які ви говорили, надамо слово ще своїм колегам.

Вчора з парламентської трибуни прозвучали офіційні звинувачення по корупції концерну "Укроборонпром" та цілого ряду підприємств. Ми повністю відкриті до спілкування, ми оприлюднюємо постійно інформацію про свою діяльність. І тому ми з'явилися сьогодні на комітет, для того щоб надати пояснення і відповісти на ті питання, які є з приводу можливих корупційних дій у складі концерну "Укроборонпром", а також проінформувати про ті складності і про ті проблеми, які існують в системі концерну.

По-перше, концерн – це державне господарське об'єднання, у складі якого перебуває 134 суб'єкта господарської діяльності переважно державної форми власності. Це 80 тисяч працюючих людей, це середня заробітна плата на рівні 7 тисяч гривень по галузі. Це 3 мільярди сплачених податків до бюджетів різного рівня за 15-й рік і 3 мільярда заплановано до сплати сьогодні, за цей рік мається на увазі.

Після виступу, який прозвучав вчора з трибуни Верховної Ради, не було проголосовано очікуваний нами Закон про внесення змін до бюджету 16-го року в частині збільшення державних гарантій. Частина цих

державних гарантій передбачалася для забезпечення виконання цілою низкою підприємств концерну державних замовлень по постачанню армії та інших державних замовників необхідне їм озброєнням і продукції спеціального призначення. Якщо більш конкретно, то це десять підприємств концерну, які мали б забезпечити на протязі поточного року або до кінця поточного року, передати до армії майже 750 відремонтованих і модернізованих видів озброєння. У зв'язку з тим, що голосування вчора позитивне по закону не відбулося, видача цих державних гарантій і відповідне фінансування, і постачання до армії цього озброєння на сьогоднішній день стає під серйозну загрозу.

Тепер більш детально хотів би одразу передати слово моєму колезі заступнику генерального директора, який проінформував би членів комітету про ті заходи антикорупційні, які запроваджені і діють на сьогоднішній день в концерні, і ті результати роботи, які на цьому напрямку існують.

Будь ласка.

? Доброго дня!

ЧУМАК В.В. Ви знаєте, можна я трішки там. Єгор правильно казав, напевно, нам треба зібратися на комітеті і зробити окреме засідання по діяльності "Укроборонпрому". Якщо є, я не буду говорити зараз про корупційні якісь там моменти діяльності "Укроборонпрому", я можу просто вам сказати мотивацію чому вчора дуже багато не проголосувало нардепів, принаймні те, що я чув, яка мотивація і чому не проголосували за це питання.

Питання в тому, що ці, по великому рахунку, державні гарантії, вони не передбачали чіткого розпису по програмам, а коли ми говоримо про необхідність голосувати в бюджеті і внесення до бюджету змін, в бюджеті грошей не виділяється і просто-на-просто під державні гарантії, під що-небудь, зрозумійте правильно, під що-небудь, під повітря, їх не можна виділяти, гроші. Тому в принципі першим кроком повинно було бути затвердження державного оборонного замовлення, там би да, я розумію. І тут ситуація така, що ми повинні бачити в тому проекті, який надається, в

проекті закону чіткий розпис по бюджетним статтям і по державним програмам на що йдуть ці 4 мільярда? 500 мільйонів на придбання 100 танків, 200 мільйонів на придбання там 100 "БТР" і таке інше, а не просто-на-просто під повітря, під якісь чийсь усні зобов'язання. Ніхто не проти того, щоб надати вам ці гроші, навпаки, тільки "за" і це обов'язково буде позитивним голосуванням. Але воно може бути голосуванням тільки в тому випадку, коли буде чітко, до копійки розписано всі 4 мільярди цих грошей і от тоді питання абсолютно знімається. Причому всі ці 4 мільярди повинні бути записані в розписі державного бюджету по статтям видатків чітко і ясно.

Я голосував, але питання в тому, що я знаю дуже багато цих парламентарів, які сказали, ми не будемо голосувати за це, поки не побачимо чіткий розпис бюджетний. І це вимога закону, це навіть не наше там бажання, або небажання. Це вимога закону: в бюджеті повинен бути чіткий розпис куди ідуть ці гроші.

Тому, вибачте, це от ситуація, жодної політики тут немає, тут просто є дотримання закону.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я хочу доповнити колегу, що насправді, 2 роки парламент всліпу голосував за гроші за оборону, от ми розуміли: війна і не має значення як вони будуть витрачені, і треба їх дати. Але 2 роки – це великий термін для того, щоби налагодити звітування. Ми ж затверджуємо не свої гроші, а гроші людей і звітувати ви маєте не перед нами, а перед людьми. Парламент – це просто представник людей в даному випадку.

Ми не один раз про це говорили з Пашинським: оборона - це сіра зона, чорна зона.

А колега Тарас Пастух член, до речі, оборонного комітету в парламенті, він не може отримати доступ до інформації, яка там в Сполучених Штатах, в найбільш військовій потужній силі на сайті висить. А він не може, маючи доступ до всіх державних таємниць в Україні начебто, не

може отримати прості дані. І це питання вже не тільки фінансового контролю, а це питання в тому числі і обороноздатності.

Тому що, я перепрошую, але техніка, яку ви відправляєте, вона дуже часто зустрічає зовсім негативну оцінку з боку військових. Так? Ви краще за мене знаєте історію з дозорами, з новим мінометом, з іншими зразками техніки. І це просто нормальне бажання парламенту: дайте нам звітність про те як були витрачені минулі гроші і на що ви витратите ці і ми з задоволенням дамо ще більше грошей на оборону. Це для всіх людей нормальних в цій раді пріоритет, ніхто ніколи навіть не замислювався голосувати, чи ні.

Тарас Пастух, я прошу вас розповісти про ці дані, які ви не можете отримати.

ПАСТУХ Т.Т. Ну, власне, довго не буду забирати час, але ж хочу проакцентувати про це, та можливо, комітет розгляне таке рішення, тому що дійсно два з половиною роки гроші віддавалися без будь-якого контролю. І у нас на носі бюджет 17-го року, де буде стояти питання не державних гарантій там 4 мільярда, а буде стояти значно більша сума. Але виділяти ці кошти, і коли ти приїжджаєш на передок ти не бачиш, де ті кошти були потрачені, ну, надалі вже в принципі є нереально.

Я вам просто на просто наведу один приклад, щоб не виходити за рамки державної таємниці. По тому звіту, який зараз був наданий по контракту, які здійснювали закупки підприємства "Укробронпрому", купувалися безпілотники...

Ігор, ти літав, так?

ЛУЦЕНКО І.В. Так.

ПАСТУХ Т.Т. Який ти в житті бачив найдорожчий безпілотник?

ЛУЦЕНКО І.В. Тисяч за 7 доларів.

ПАСТУХ Т.Т. Тисяч за сім. "Укроборонпром", одне з підприємств, купило за 500 тисяч доларів.

(Не чути)

ПАСТУХ Т.Т. Один.

А не один купило. Розумієте?

(Не чути)

ПАСТУХ Т.Т. Це є в звітах яких надали.

Хлопці, а тепер наступне, що я прошу. А покажіть, будь ласка, контракт на закупівлю, для того, щоб ми зняли всі питання. Це не так. Це так. Хто купував? В кого купував? Ми як депутати ми маємо найвищий рівень допуску. Ви – депутати комітету, ви також можете оформити цей допуск в закритому режимі. Попросіть, будь ласка, концерн перед тим як приймати рішення про виділення 4 мільярдів, 10 мільярдів, попросіть, щоб вони принесли ці контракти і ви просто на просто побачите на контрактах на одну і ту саму позицію різні ціни, ціни, які коливаються на 30-40 відсотків. Просто поставте запитання і нехай керівництво дасть просто на просто відповіді, можливо, там, взагалі, корупції немає, а на сьогоднішній день ми просто на просто здогадуємо це. І питання, чому ці контракти ми не можемо побачити викликає ще більше питань до цієї ситуації. Тому особисто я до тих пір поки я не отримаю відповіді на ці питання... Можливо, я перед вами принесу вибачення і скажу, що це неправда. Але дайте мені можливість в цьому переконатися. Відповідно, аналогічно прошу це зробити комітет. Це питання якраз стояло 14-го року.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрій Тимошенко. Далі – Олег Барна.

ТИМОШЕНКО Ю.В. У мене є великі до вас претензії. Я вам просто хочу сказати як очевидець, який в 14-му році ішов на війну, так, в Національній гвардії. Все, що ви розказуєте, я не знаю де, по яких країнах світу ви торгуєте тим, що ви виробляєте, кому ви це продаєте. Ми йшли з автоматами ржавими з яких ржа сипалась, із снайперськими гвинтівками карабіни СКС 1946-1948 року. Ми не мали навіть не шолому нічого, уніформа на нас була неначе з якогось пластику, яка не гріла і горіла від найменшого сірника. В черевиках новеньких, в яких через три дні розлазились по швах, у мене, наприклад, до вас, довіри немає. І де ті

мільярди пішли, які були виділені для нас, щоб ми мали чим воювати, я по сьогоднішній день не знаю, але колись ... і всіх винних покараю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олег Барна.

БАРНА О.С. Дякую. Очевидно, тема військового забезпечення, особливо зброєю – це зараз тема номер один і поряд з тим, коли йде війна, очевидно, ми повинні серйозну увагу звертати на фінансування оборони, але поряд з тим всі повинні і питати за якість обладнання, озброєння і того всього решта. І окрім того, я дуже прошу вас, є відповідні депутати курують цю галузь, тобто оборону, і корупцію, дайте, будь ласка, матеріали, відповідно в межах секретності, що потребує, це не для розголосу журналістів, якщо потрібно зробимо закриті засідання. По вартості окремих видів озброєнь, які почали виготовлятися в Україні, порівняльна таблиця з іноземними аналогами. Щоб уникнути будь-яких непорозумінь, а ми завжди готові йти на співпрацю, але поряд з тим, ми нікого не допустимо, щоб якісь непорядні мразі заробляли ще на цьому гроші. Дякую.

КОСТРИЦЬКИЙ В.В. Шановний головуєчий...

ТИМОШЕНКО Ю.В. Це ще з часів СРСР... *(Не чути)*

КОСТРИЦЬКИЙ В.В. Я почув, я можу відповісти? Я можу пояснити?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз, одну секундочку. Ігор Луценко і дамо слово вам.

ЛУЦЕНКО І. В. Дійсно, просто мене тут назвали, я, дійсно, можу сам зі своєї сторони можу підтвердити, що за моїми даними котрі я отримував на свої депутатські звернення наша шановна українська держава і в особі уповноважених структур закупала безпілотники для війни, ті, які не відповідали вимогам до військових безпілотників. Однозначно, за певними параметрами там не було відповідності, натомість, вони закупались втридорога, ну це ще півбіди, але те, що вони не були технічно придатними, це однозначний факт. Зараз ми просто з фахівцями вже готуємо вже там третій тиждень, готуємо заяву про злочин у відповідності до тих даних, котрі ми офіційно отримали. Тобто однозначно є факт закупки у своїх власних

поставників того, що не є, ну, даруйте, є іграшками, а не є бойовими безпілотниками. Вони кажуть, що в три рази дорожче ніж звичайна продукція, котрі волонтери купляють.

І ще не можу сказати про те, що я, на жаль, зустрічався з цього приводу з Президентом, і на жаль, до сих пір ситуація на фронті залишається такою самою, пори те, що купляється оце псевдоозброєння, і навіть це псевдо озброєння не потрапляє на передову. Чомусь десь воно по дорозі губиться. Дякую.

ПАРАСЮК В.З. Можна ще мені, Єгор Вікторович?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу. Давайте дамо можливість "Укроборонпрому" відреагувати, а потім, якщо будуть додаткові запитання чи виступи, будь ласка.

КОСТРИЦЬКИЙ В.В. Я по порядку, по тих проблемах, які висловлювалися.

Спочатку з приводу внесення змін до бюджету 16-го року. Якщо відомо, то профінансовані обсяги державного оборонного замовлення, які планувалося до постачання в 16-му році, на рівні 25 відсотків. Причини вже не буду повторювати, тому була розроблена і почала реалізовуватися можливість відтермінування або перенесення сплати тих зобов'язань, які виникають у зв'язку з замовленням техніки, на більш пізній період. Така схема – це видача державних гарантій. На сьогоднішній день вона реалізована або реалізовується по частині державних гарантій, які були вже, існували в бюджеті 16-го року, а та пропозиція, яка була винесена вчора в сесійний зал, вона стосувалася перенесення ще частини фінансування, яке не отримали державні замовники, на отакий спосіб. Це дасть можливість одразу після укладення контрактів почати виробляти цю техніку і постачати її в терміни, визначені контрактом, у війська або державним замовникам. А розраховуватися за неї на протязі двох, трьох, п'яти років, так, як буде видана державна гарантія.

Тому відповідні видатки у розписі Державного бюджету 16-го року під державні гарантії навіть не планується. Тому що розрахунок за ці державні гарантії будуть здійснювати більш в пізній період. Тепер, що стосується якості техніки і цілий ряд взаємопов'язаних з цим проблем.

Я б хотів почати, можливо, з деякої історії, тобто, 23 роки, до початку 2014 року в державі робилося все для того, щоб знищити оборонно-промисловий комплекс. І 2014 рік ми працювали над тим, щоб реанімувати підприємства концерну, підприємства оборонно-промислового комплексу і забезпечити ремонт тої техніки, яка була вкрай необхідна нашим військовим і це завдання на протязі позаминулого і минулого року фактично було виконано. А сьогодні ми переходимо до активної розробки вже нових...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане заступнику, от дивіться... Я перепрошую, що я вас перебиваю. Ми не готові розмовляти без цифр. Тут в парламенті стільки людей, які скажуть "ми спочатку зробили антикорупційну інфраструктуру і завтра почнемо боротися з корупцією, ми ж в цьому самі мастаки". Так?

Йдеться про контроль від імені суспільства за тим як витрачаються гроші на оборону. Була дуже ясна і чітка пропозиція: дайте нам цифри про те як будуть витрачені ці гроші і дайте нам контракти про те як були витрачені минулі гроші. Насправді, засекречення контрактів – це є все наслідками Радянського Союзу. Цивілізовані країни засекречують конкретні вузли і навіть не зразки техніки, а конкретні вузли конкретних зразків техніки, а все інше є відкритою інформацією.

Власне кажучи, всі ці гроші це є гроші платників податків. І коли на них ремонтується, або купується новий БТР, платники податків мають право знати, що хтось, або вони самі, або хтось від їхнього імені, хоча би ціну контролює.

В мене наступна пропозиція. Ми зараз попросимо наших колег з Комітету, який з війни, ми можемо залучити за їхньою згодою колег з оборонного комітету Ради, зробити маленьку групу, яка вивчить цю документацію, що ви надасте в той термін, в який ви надасте, вони готові

спрацювати дуже швидко будуть, я в впевнений. Як тільки в нас є розуміння, що є в контрактах, ми одразу збираємо, я вам гарантую, спеціальне закрите засідання нашого комітету. Тут всі мають, Тарасе, доступ до державної таємниці. І виганяємо пресу, виганяємо всіх присутність через важливість і секретність цього ...

(Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. З любов'ю. І далі обговорюємо, що так, що не так, після чого приймаємо рішення про фінансування. Бо говорити: ми розвиваємо, ми укріплюємо, ми поглиблюємо, я кажу, тут спеціалістів не багато більше, ніж в "Укроборонпромі".

Я пропоную Парасюк, Тимошенко Юрій, хто ще бажає? Ігор Луценко, очевидно і колеги з оборонного комітету – Тимчук і Пастух? Так. Тарас погоджується, під тиском. Оці є люди, які нами уповноважені передивитися контракти, щоб підготувати засідання комітету з нашого боку. Після цього збираємося одразу разом.

ПАРАСЮК В.З. Дозвольте ще дві хвилини?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

ПАРАСЮК В.З. Добре. Я хочу в двох словах, хлопці, вам дещо сказати, бо мене, наприклад, як депутата народного і громадянина України, так перед моїм офіційним запитанням до представників "Укроборонпрому", знаєте, що мене дуже злить в Україні, коли наш Президент передає зброю Збройним Силам України. Ти Головнокомандуючий, чого ти передаєш, ви собі уявляєте, Барак Обама передає американській армії танки. Та це твій обов'язок! Це що, він свою техніку видає, чи що? Це давайте будемо розуміти.

А тепер стосовно "Укроборонпрому". Вчора прийшли люди, які нам привезли там зразки новітні, які вони розробляють на своїх заводах. От питаюся Львівського бронетанкового заводу, кажу, в чому проблема? А нам не дають замовлення. Кажу, а на наступний рік? І на наступний рік нам не дадуть замовлення. Прекрасна машина "Дозор", яка витримує бронебійну

пулю 7.62, ціна її в районі 6-7 мільйонів гривень в залежності від комплектації, це вони так кажуть. Але каже, ми не маємо такого дуже сильного лобізму в "Укроборонпром", що нам дадуть гроші.

Тому моє бачення таке, хлопці, якщо ви хочете, щоб ми дали вам державні гарантії, тобто проголосували за них, давайте покажіть, на яку структуру ви яких грошей дасте. Бо тому що я, коли служив...

(Не чути)

ПАРАСЮК В.З. Да, но які.... *(Шум у залі)* Так саме. І чому завершую...

Я служив в батальйоні "Дніпро-1", і там є своє конструкторське бюро, яке розробляє безпілотники. Хлопці, та вони в 20 разів дешевше розробляють безпілотники, ніж ви закупляєте в навіть тих самих...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це має бути, Володимире, дуже професійна розмова. Я думаю, ви бачили.

ПАРАСЮК В.З. Ні, ну тут... Єгор Вікторович! Єгор Вікторович, якщо, наприклад, той самий безпілотник... я не дуже технічно розбираюся, але по його характеристиках він летить на 5 кілометрів, він несе на собі дві камери, має тепловізор і коштує 10 тисяч доларів, а Укроборонпром купляє наполовину... виготовляє і продає Міністерству оборони...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Погоджуюся! Я маю на увазі, що це має бути дуже професійна розмова з контрактами, специфікаціями і розумінням.

Давайте на цій пропозиції зупинимося, бо ми взагалі не встигнемо жодних рішень прийняти.

Я просто зараз прошу комітет...

? Ми попросимо ще дві хвилини. Я перепрошу, пане голово. Будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я вам дам, обов'язково.

? Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я прошу... Володимире, не йдіть. Я прошу комітет підготуватися до рішення про формування такої робочої групи, щоби

підготували закрите засідання нашого комітету про те, як використовуються гроші на оборону. Прошу.

ГАДІОН В.Б. Заступник генерального директора "Укроборонпрому" Владислав Гадіон, заступник з безпеки.

Вчора лунали звинувачення моїх колег директорів підприємств, які тут присутні, і керівництво "Укроборонпрому" в прихованні фактів корупції в "Укроборонпромі".

До відома шановних народних депутатів, в цій папці знаходиться 116 звернень підготовлених "Укроборонпромом" про вчинення злочинів, спрямованих до Служби безпеки України, Національного антикорупційного бюро, прокуратури, міліції, податкової інспекції. Тут задокументовані злочини на загальну суму 648 мільйонів гривень, 10 мільйонів доларів США. Силами Оборонпрому повернуто 12 мільйонів майна, державного майна назад в концерн, викраденого раніше.

Ми відкрили інформацію стосовно всіх своїх контрагентів на сайті, ми передали інформацію стосовно всіх своїх контрагентів до Національного антикорупційного бюро, до податкової інспекції з єдиною метою: якщо є факти виведення державних коштів на фіктивні структури, вони повинні нас попередити, надати необхідну інформацію. Всю інформацію, яка залежить від "Укроборонпрому", "Укроборонпром" надає і співпрацює зі слідчими органами, які ведуть відповідне розслідування. За матеріалами "Укроборонпрому", на сьогодні, порушено 30 кримінальних справ, які ведуться правоохоронними органами. Інші інформації поки що знаходяться в перевірці, ми можемо їх передати, будь ласка, може кожен подивитись і ознайомитись, для членів комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Із задоволенням це зробимо.

Робота, або точніше проблеми в роботі ГПУ і СБУ, вони є для нас дуже добре відомими. І ми розуміємо, що часто, навіть за бажання, дуже важко притягнути цих людей до відповідальності.

Але будемо чесними: ваша команда працює вже 2 роки, ви могли в адміністративний спосіб за цей час позбутися хабарників і налагодити добропорядну роботу. І саме це ми з задоволенням хочемо побачити в документах, що укладаються вашою командою.

Прошу, Юрій Тимошенко, і будемо переходити до наступного питання.

ТИМОШЕНКО Ю.В. У мене дуже маленьке побажання, панове. Я би хотів вас попросити зацентруватись на такій обставині. Не треба тратити гроші на те, щоб реанімувати якусь бронетехніку ще часів війни в Афганістані, БМПешки, танки, яким по 30-40 років. Та це гроби на колесах! Ви відправляєте то на війну і тішитесь, і показуєте, що ви допомагаєте армії?! Та переплавте те краще і випустіть пану нових танків, тільки не посилайте, як ви послали 10 "Оплотів" в Таїланд, розумієте, замість того, щоб послати їх на передову. Ця техніка нова потрібна нам на передку і потрібна та техніка, не застаріла, відремонтована, а сучасна, яка може адекватно протистояти найсучаснішій зброї, яку використовує проти нас ворог, на попилу гробів на колесах тішитись.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олег Барна.

БАРНА О.С. Дякую.

Я прошу пробачення, я тільки одне хочу. Те, що ви робите і виявляєте корупційні злочини і розкрадання – це дуже добре, тільки воно не гріє наших воїнів. А давайте здійснимо превентивні заходи. От тому і мова йде від нашого комітету: давайте зустрінемося найближчим часом, до речі, з робочою групою відносно ваших програм. І саме цікаве те, кому будуть йти замовлення. Бо очевидно, ті корупційні схеми через новоспечені фірми, які будуть посередниками, або будуть відмивати гроші. Це є факт. Я думаю, що спільно, ми можемо налагодити цю роботу, але починаючи саме з превентивних заходів. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, пропозиція є наступна. Тимошенко, Парасюк, Луценко, Тимчук і Пастух, за вашої доброї волі, передивляються ті документи, про які ми говорили, готують закрите ... Кого я не назвав? І Олег

Барна, хоче. Добре, шестеро депутатів... Готують закрите засідання комітету. Якщо треба, ми зробимо взагалі його спільно з Комітетом з оборони і безпеки, і після цього приймаємо кваліфіковані обґрунтовані рішення.

ГАДІОН В.Б. Шановний головуєчий, ми готові вже надати перелік підприємств, які мають виступати отримувачами тих 2,8 мільярдів гривень.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, не тільки про те, як ви будете використовувати майбутні гроші, йдеться про те, як ви використали попередні гроші. Це теж дуже важливо.

ГАДІОН В.Б. Ми готові до цього.

ГОЛОВУЮЧИЙ. До нас приєдналося двоє колег з оборонного комітету парламенту. Прошу, Іван Вінник.

ВІННИК І. Ю. Дякую, шановний пане головуєчий.

Вчора ви особисто на парламентському засіданні сказали, що я, Іван Вінник, під гасло "Все для війни, для фронту" третій рік безконтрольно використовую гроші платників податків на оборону і безпеку. Скажіть, будь ласка, поясніть, будь ласка, як я особисто третій рік використовую гроші платників податків на оборону і безпеку, чи може я не правильно вас зрозумів. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я пропоную особисті запитання винести за межі засідання комітету...

ВІННИК І.Ю. Це стенограма засідання, це не особисте запитання, це стенограма вчорашнього пленарного засідання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, Дмитро Добродомов.

ВІННИК І.Ю. Це не слухання, це вчора ми розглядали питання надання додаткових гарантій сектор безпеки і оборони. Ви, пане Єгоре Соболев, вчора звернулись до мене Іван Вінник – це я, ви ж мали на увазі депутата Вінника...

ГОЛОВУЮЧИЙ. І Сергія Пашинського...

ВІННИК І.Ю. Моє прізвище Іван Вінник. Ви звернулись особисто до Івана Вінника і коли під гасло "Все для війни, для фронту" третій рік

безконтрольно.... *(Не чути)* Прошу пояснити мені, як я використовую гроші платників податків третій рік поспіль? Будь ласка, дуже хочу знати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іване, через повагу до Комітету з оборони і безпеки повідомляю, ми щойно тут обговорювали, справді, третій рік в країні йде війна. І в цьому парламенті, як і в попередній Верховній Раді в кінці існування, було виділено дуже багато грошей платників податків на підтримку оборони, що є дуже добрим. Але оскільки це все відбувається третій рік, а добра звітність перед суспільством через парламент про те, як ці гроші використовуються, не існує, не організована і, відповідно, не може давати депутатам інформацію про те, за що вони голосують і як використовується те, про що вони вже проголосували, я сказав, що цей час закінчився. Я особисто і мене тоді підтримало багато колег, і вся фракція "Самопоміч" прийняла це рішення, не голосували за надання нових кредитів для "Укроборонпрому" в цей момент.

Є дуже багато інформації (ви, думаю, ще більше отримаєте цих даних) про зловживання під час закупівлі техніки, про низькі бойові характеристики, в тому числі техніки, яка була куплена або відремонтована, або навіть створена вже за цей період. І ми зараз обговорюємо, що подальше фінансування має здійснюватися з ретельним аналізом, як витрачені попередні гроші і як будуть витратитися подальші гроші.

ВІННИК І.Ю. Тобто фактично ви підтверджуєте, що, коли ви називали моє ім'я та прізвище в контексті використання грошей платників податків, ви, по меншій мірі, зманіпулювали. Тобто я... ви підтверджуєте, що я гроші не використання платників податків...

ЛЕЩЕНКО С.А. А можна... *(Шум у залі)* Що відбувається у нас на комітеті?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте... через повагу до своїх колег вам далі розповім... *(Шум у залі)*

(Загальна дискусія)

ЛЕЩЕНКО С.А. Ви голосуєте на цьому комітеті, але тут є члени комітету... *(Шум у залі)*

ВІННИК І.Ю. Я хочу отримати відповідь. Вся країна почула позицію "Самопоміч", яка завалила вчора проект з надання державних гарантій в сектор безпеки. До того завалила всі питання про так звану спецконфіскацію, провалила фінансування...

ЛЕЩЕНКО С.А. А можна.... *(Шум у залі)* Що це відбувається?

ВІННИК І.Ю. Я хочу зрозуміти. Будь ласка, шановний пане Соболев....
(Шум у залі)

Ви вчора зманіпулювали чи ви, дійсно, вважаєте, що я третій рік поспіль, Іван Вінник, використовую гроші податків безконтрольно?

ЛЕЩЕНКО С.А. Єгор Вікторович, можна попросити цю людини припинити брати участь у засіданні комітету поза межами порядку денного...
(Шум у залі)

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, заспокойтесь! Шановні члени Комітету з протидії корупції, давайте повернемося до роботи.

ДОБРОДОМОВ Д.Є. Можна питання?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я пану Івану відповім потім на запитання.

Прошу, Дмитро Добродомов.

ДОБРОДОМОВ Д.Є. Давайте перейдемо в конструктивне русло.

Друзі, ми працюємо вже... Я перепрошую, Віктор Васильович! Я на правах секретаря комітету хочу сказати одну річ. Ми працюємо вже 1 годину 40 хвилин, ми не затвердили порядок денний, ми не розглянули ще навіть першого питання з цього порядку денного. В мене питання, якщо ми змінюємо порядок денний, я не проти, можливо, треба і це важливіше питання, ніж інші...

Я перепрошую! Можна я буду розмовляти на комітеті, членом якого я є! Дякую. Я ж не вриваюсь до вас так на комітет. Перепрошую.

А якщо це питання, я ще раз кажу, якщо питання, яке зараз оголошується, комітет визначить пріоритетним, будь ласка, але для цього є регламент, і давайте ми проголосуємо. Я от сам особисто готовий його поставити зараз на голосування. Я хочу, щоби ми перейшли в регламентну процедуру. Ще раз кажу, на правах секретаря цього комітету, я вимагаю, щоби ми зараз і це не стосується тільки вашого питання. Ми вже 1 годину 40 обговорюємо питання, які не стосуються того, що стоїть в порядку денному.

Тому я, звертаючись і до шановного пана голови Євгена Вікторовича, і до членів комітету. Давайте ми, будь ласка, проголосуємо порядок денний, або проголосуємо зміни до порядку денного і потім далі будемо рухатись, і працювати, а це є найправильніше зараз буде рішення. Тому що в іншому випадку, це переведеться зараз в хаос, з'ясування стосунків і ще якихось речей.

? А все інше – в "Різне".

ДОБРОДОМОВ Д.Є. Так, а це інше, будь ласка, в "Різне". Або якщо це "Різне" треба поставити першим, давайте проголосуємо, що це "Різне" треба поставити першим питанням.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є згода. Є згода, пане Дмитре.

Через те, що все-таки директори оборонних заводів дуже зайняті і шановані люди...

ДОБРОДОМОВ Д.Є. Це не ... ламати регламент зараз.

ГОЛОВУЮЧИЙ. ...ми дали їм 5 хвилин, які затягнулися на набагато більше. Так само як доповідь членів комітету щодо проблем з функціонуванням сайту декларацій, безумовно, є позачерговим питанням.

Я прошу проголосувати за порядок денний, але з однією поправкою. Я пропоную закон, бо це була обіцянка, який був ініційований Дмитром Добродомовим, розглянути першим. Оскільки Максим Грищук з Антикорупційної прокуратури, я думаю, саме з цього закону присутній на нашому засіданні і треба його час теж берегти. Немає заперечень?

Прошу тоді затвердити порядок денний з заміною першого пункту.
Прошу проголосувати, колеги.

(Не чути) Перенесенням.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Абсолютно точно.

(Загальна дискусія)

Прошу. Отже, минулого разу... Тетяно, я бачу вашу руку, але нам справді треба працювати. У вас екстраординарної важливості?

ЧОРНОВОЛ Т.М. Звернення до комітету невеличке.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Давайте, Тетяна Чорновол. І точно вже повертаємось до роботи. Прошу.

ЧОРНОВОЛ Т.М. Дивіться. Я настільки розумію, я перебуваю в антикорупційному комітеті. Я вам скажу щиро, в сфері нацбезпеки і оборони існує певна системна корупція, яка якраз повинна бути розглянута цим комітетом. Мене, чесно кажучи, дивує, що вже пройшло скільки років і до сих пір комітет антикорупційний не звертає увагу на всю ту інформацію, яка виходить з Міністерства оборони, що стосується закупівлі палива, речового забезпечення, не звертається.

Харчування. Я вам скажу, корупційні схеми в цьому секторі зупиняються, на жаль, тільки особисто членами Комітету з нацбезпеки і оборони, зокрема Вінником, який сидить біля мене. Я вважаю, що повинно бути оголошено в порядку денному у вашому комітеті час на розгляд цього питання. Зокрема створення такого собі центру розвитку армії в Міністерстві оборони, яке зосередило в собі корупційні функції, воно має корупційні інструменти. І ми, депутати з нацбезпеки і оборони, особисто зупиняємо всі ці корупційні схеми, отримуємо "відро бруду" на себе.

І розумієте, в чому проблема? В тому, що в піарпросторі нас "обливають брудом". І антикорупціонерам вигідніше долучитися до тих, хто нас обливає, тому що піар ... України, розумієте, в чому проблема?

Тому я вас дуже прошу присвятити цьому увагу, розглянути корупційні системні речі, інструменти організації корупції зокрема і в Міністерстві

оборони. Тому що ми зупиняємо в ручному режимі, а давайте систему поламаємо!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є згода, Тетяно! Ми щойно говорили, коли ви прийшли, про те, що у нас буде окреме закрите засідання на цю тему. І я за те, щоб провести його разом з вами.

ЧОРНОВОЛ Т.М. А чому закрите?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тому що там частина інформації може бути державною таємницею.

ЧОРНОВОЛ Т.М. Ні! Ні-ні-ні! Все – відкрито, все – відкрито!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми тоді можемо розділити засідання на дві частини. Та, яка буде з закритою інформацією, і та, яка буде з відкритою.

ЧОРНОВОЛ Т.М. Да.

? Взагалі в бюджеті Міністерства оборони тільки 10 відсотків, це є закрита інформація. 90 відсотків – все відкрито, все прозоро.

ЧОРНОВОЛ Т.М. Відкрито.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все, є повна згода. Робимо засідання, яке ми можемо спільно розробити насправді.

ЧОРНОВОЛ Т.М. Добре! Дякую вам дуже! Це в принципі, заради чого ми прийшли.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую за розуміння.

Прошу, Дмитро Добродомов коротко представить свою ідею свого закону, а Максима Грищука просимо прокоментувати.

ДОБРОДОМОВ Д.Є. Дякую. Дякую за виконану обіцянку.

5159, просто нагадаю коротко, це щодо змін до Кримінального та Кримінально-процесуального кодексу в частині запобігання корупції та недопущення випадків уникнення кримінальної відповідальності.

Що пропонується? В двох словах тому що ми вже це обговорювали як у нас кажуть - "з раніше обговорюваних питань". Тобто, посилити за корупційні злочини та хабарництво серйозно відповідальність аж до позбавлення до довічного ув'язнення - це перше.

Друге. Обмежити можливість виходу під заставу і це викликало найбільше суперечок, власне. Прошу звернути увагу, що це стосується лише осіб, яких підозрюють в таких злочинах як легалізація незаконних доходів, перевищення влади правоохоронців, тощо. Так? Плюс встановлюємо - "по інших злочинах розмір застави не може бути меншим за розмір шкоди". Я думаю, що це є логічно - "завданої кримінальними правопорушеннями".

Тобто, до чого йдеться, одразу випереджаючи нашу минулу дискусію щодо масових позовів до Європейського суду з прав людини - ці норми не обмежують простих громадян, мова йде лише про підозрюваних у корупції, якими апріорі можуть бути тільки посадовців, в даному випадку, ми говоримо про топ-рівень цих посадовців.

Третя. Це для недоторканих, тобто, судді, депутати – "зупинити перебіг давності за скоєння злочину". Так? Тобто, якщо стосовно особи ведеться слідство і її раптово обирають нардепом, строк давності просто заморожується. А коли недоторканність зупиняється в результаті закінчення каденції, або ж ВР позбавляє її строк давності по злочину рухається без урахування часу, протягом якого людина обіймала недоторканну посаду, це є дуже важливо для того, щоб термін давності в даному випадку не минув. Це є таких три принципових положення, і як я розумію саме застава стала головним каменем спотикання в нашому розумінні, ми не говоримо, а ми говоримо "частково обмежити", власне, по окремих пунктах, що стосується "частково". Тобто, йдеться про топ-корупціонерів, ідеться про хабарників і інші зловживання, а не стосується загалом по всіх видах.

(Не чути) Розумієш, Діма, ти якраз таким і даєш таку можливість, тому що якщо не буде альтернативних...

ДОБРОДОМОВ Д.Є. Ну, давайте заслухаємо, ми домовилися заслухати думку тих...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це правда. Давайте послухаємо представника Антикорупційної прокуратури бо це їхня стаття.

ДОБРОДОМОВ Д.Є.. ...кому, можливо, доведеться оперувати з цим законом, я думаю, що ми якийсь компромісний варіант знайдемо. Тому що я так розумію, що мої колеги по комітету щонайменше схвально ставляться до тих пропозицій, які оголошені. Тільки давайте це зробимо просто в рамках правильно законодавчо. Це є, я так розумію, найголовнішим питанням. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Максиме, вибачте, що змусили вас чекати і з задоволенням послухаємо вашу експертизу.

ГРИЩУК М.О. Доброго дня. Дякую за запрошення.

Дійсно, у нас є цей законопроект на опрацюванні, ми його розглянули. Ну, в загальному це є позитивні зміни, тобто це ті зміни, які нам будуть полегшувати роботу в частині боротьби з корупцією. Є ряд пропозицій, зауважень, ну це вже на ваш розсуд, тобто вони не є такі, ну пропозиції суттєві, але треба, щоб ви їх оцінили і з'ясували, чи вони є достатніми.

ДОБРОДОМОВ Д.Є. Оскільки принципово, вибачайте. Вибачте за ремарку...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви можете ключові... Пане Дмитре, пане Дмитре. Ви можете ключові сказати, ті що ви вважаєте найбільш важливими з ваших пропозицій чи зауважень?

ГРИЩУК М.О. Я можу по табличці пройтися і сказати, що гарно, що не гарно.

ДОБРОДОМОВ В.Є. Напевно, буде довго. Просто скажіть, чи є якісь камінь спотикання?

ГРИЩУК М.О. Тут дві пропозиції, там де ви вносите зміни в 182, де застава, розмір застави не може бути менше, ніж розмір шкоди, заданої кримінальним правопорушенням. Там може бути не тільки шкода, може бути отриманий дохід. Наприклад, неправомірна вигода, там треба додати просто дохід.

Ми пропозиції свої надали, можемо письмово надати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В цілому ви вважаєте, що закон полегшить вам роботу?

ГРИЩУК М.О. В цілому, так. Пропозиція також є в частині, що ви обмежуєте апеляційний суд скасовувати вирок та ухвалу призначати новий розгляд, по суті, першій станції, це дуже добре. Тому що апеляційні суди цим зловживають, і в нас безпідставно затягується розгляд справи, і це ми так вітаємо двома руками, бо не тільки наша практика, а і практика поліції і всіх. І те, що ви 415-у, 416-у, да, це, дійсно, наразі, ми підтримуємо такий момент.

В частині виносити пропозиції по 309-й "ухвала слідчого суду". Там просто зміна запобіжного заходу чи його скасування. Тобто те, що ми можемо оскаржити в апеляційному порядку. З практичної точки зору ми стикалися, прохання, якщо є можливість, включити продовження інших запобіжних заходів оскарження. Наприклад, особисте зобов'язання. Якщо воно закінчується, я звертаюсь в суд для продовження. Мені суд не задовольняє, - я його не можу оскаржити. От, ми стикаємося з таким часто.

І що, ви так от, написали 11.1 пункт, продовження строку відсторонення від посади. По аналогії зробіть так само в "Особисте зобов'язання і особиста порука". Щоб ми могли мати можливість оскаржити. Так, в загальному все. Єдине, що там, де збільшується санкція статей по згвалтуванню. По пропозиціях.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це вже не ваша спеціалізація.

ДОБРОДОМОВ Д.Є. Ну, дивіться, це скорше там не питання протидії корупції, скорше питання справедливості. Я просто одну ремарку. Дивіться, якщо принципово це все приймається, ми ж розуміємо, що є період між першим і другим читанням. Тим паче, що ми хочемо, щиро хочемо, щоб, я особисто готовий від вас оці всі пропозиції, якщо вони є слушними, ми проаналізуємо, їх внести потім і доробити. Для того, щоб ми просто не гальмували процес ... між першим і другим читаннями.

Наша задача з вами спільна одна – щоб він працював ефективно. Правильно? І вам видніше. Наприклад, це зауваження по апеляційному суду, що треба додати там, чи по заставі, абсолютно повністю сприймається.

Тому я просто звертаюсь до колег підтримати цей законопроект з тим, щоб ми між першим і другим читанням, підтримати, безперечно, його в залі, а між першим і другим читанням додати його і так вишколити для того, щоб він став дійсно дієвим інструментом, який відповідає і законодавству, і міг би допомогти нашим антикорупційним органам реально боротися з корупцією. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ігор Ярчак з нами так само є. Це керівник юридичного управління Антикорупційного бюро. У вас оцінка збігається з антикорупційною прокуратурою, чи ви маєте важливі інші думки?

ЯРЧАК І.С. Доброго дня! Дякую. Дійсно, збігаються. Ми вважаємо, що цей законопроект, звичайно, він полегшує нам роботу. Він може бути прийнятий за основу.

Звичайно, також маємо деякі пропозиції щодо внесення певних правок до нього в майбутньому. Зокрема щодо підстав, які дають підстави для перегляду за новими уставами. Зокрема, там є одна з підстав, це є неправильність перекладу. Раніше воно звучало як неправильність перекладу висновку. Зараз допускається можливість неправильності перекладу до фактично всіх доказів. Тобто, це може бути, наприклад, покази свідка, інші документи, які були здобуті іноземною мовою.

Тобто, якщо вони є несуттєві, я думаю, що це не може бути підставою для перегляду за Тобто додати слово "...." або "несуттєві", неправильність перекладу.

І знову ж таки по 182-й ми теж вважаємо, що, наприклад, частину п'яту треба доповнити такою фразою з врахуванням особливостей норм цієї статті. Поки що як і з інших так і суттєвих правок ми не бачимо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже дякую.

Колеги, у мене є наступна пропозиція. Я минулого разу читав різні оцінки нашого рішення отримати експертизу НАБУ і САБ, я думаю, що це має бути доброю традицією і нормою, що, якщо ми розглядаємо антикорупційне законодавство і у нас вперше є прокурори і слідчі, яким ми можемо довіряти, то давайте завжди спочатку і отримувати їхню оцінку, а потім виносити рішення. Я буду тоді просити секретаріат одразу відправляти проект закону в НАБУ і САБ і просити їхньої експертизи. Насправді, навіть не завжди вам треба бути присутнім, ви можете прислати і в письмовому вигляді для нас цього достатньо, бо ми маємо до вас довіру і хочемо, щоби законодавство воно реально у ваших руках працювало.

Ще раз дуже дякую за те, що прийшли і висловили думку, я тоді ставлю на голосування проект рішення № 5 про те, що законопроект 5159 відповідає вимогам антикорупційного законодавства, і рекомендувати парламенту прийняти його за основу, а автори відповідно озброяться всіма потрібними кроками.

Хто біжить?

СОРОЧИК Ю.Ю. Барна з слухань біжить...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А де Парасюк?

(Не чути)

(Не чути) Давайте ... Барна прийде, просто... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, друзі, у нас о 5 годині, за п'ять хвилин, Агентство із запобігання корупції збирає в дипломатичній академії дипломатів. Я вважаю, що треба поїхати туди, проконтролювати, що там буде протидія корупції, а не сприяння корупції. І, я думаю, що це має бути останнє голосування на цьому комітеті. Тому що це зараз найважливіше, захистити цей закон і домогтися його виконання.

Чи є у нас інші важливі оголошення в цей момент, поки ми чекаємо Барну?

(Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте, розкажіть.

ПОПОВ І.В. Так от, джентельмени, у нас стояло п'ятим пунктом щодо НАБУ. Так от, закон, стаття 26 Закону про Національне антикорупційне бюро говорить, що незалежна оцінка аудиту ефективності діяльності Нацбюро, його операційної та інституційної незалежності, вибіркового аудиту, кримінальних проваджень, досудове розслідування яких здійснювало бюро та було завершено, проводиться щороку. Рік своєї роботи НАБУ відраховує від 30 листопада 15-го року, коли було призначено Спеціального антикорупційного прокурора.

Вони будуть готувати річний звіт, який презентують в Верховній Раді орієнтовно в лютому, тобто за грудень-січень вони його підготують, в лютому презентують. До НАБУ питань різних багато з усіх сторін. І тому ми як комітет повинні забезпечити беззаперечне виконання закону, тому що НАБУ є органом незалежним, і єдиний, хто може провести його операційний аудит, це ця якраз незалежна аудиторська комісія.

Хто може бути членом цієї комісії? Є великі обмеження щодо членства в комісії, тобто фактично весь контингент, ті, хто попадає під Закон про запобігання і протидії корупції, не може бути. Тобто депутати, держслужбовці, судді, не можуть бути членами комісії, ми знову ж таки впираємося або в чесних пенсіонерів прокуратури, або в громадських активістів. Механізм формування – це три чоловіки від Верховної Ради, від Президента і від Кабміну, тобто вони своїм розпорядженнями призначають. Ми, звичайно, найкраще це зробимо через наш комітет, у нас є досвід конкурсного відбору претендентів в таку комісію.

Звичайно, є заперечення того, що неповністю виписана процедура в законодавстві про Національне антикорупційне бюро. Проте, якщо ми будемо виписувати процедуру окремим законом, це займе кілька років, а і питання накопляться. Саме тому я пропоную оголосити найближчим часом, тобто не на цьому засіданні, але зараз продумати це, оголосити конкурс з тим, щоб десь до числа 15 грудня, до бюджетного нашого голосування, відібрати цього представника, щоб вони паралельно з написанням річного

звіту могли підготувати свій звіт і так само відзвітувати у лютому. З відповідними депутатськими запитами звернувся також до Президента та до уряду.

І немає причин для відмови інформування такої комісії з аудиту, а суспільний запит є. Тому що одні будуть критикувати, інші хвалити, а це якраз той легітимний орган, який прописали в законі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ігорю.

Я думаю, що це дуже добра ініціатива. Я пропоную секретаріату підготувати проект оголошення про конкурс, який ми затвердимо на наступному засіданні разом з рішенням. Прохання нікому не виходити.

Що-що?

(Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це важливе рішення, ми секретаря комітету обманемо, якщо зараз не проголосуємо за пункт 5. Тому треба виконати обіцянки. Хоч в одному комітеті парламенту має бути все по-чесному. Наберіть його знову і скажіть, що ви можете послухати тишу. Це наш комітет чекає на присутність.

(Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, це вже маніпуляції.

БЕРЕЗА Б.Ю. Я лично это видел. А в Эстонии, кстати, по планшетам голосуют, я это лично видел.

СОРОЧИК Ю.Ю. Так надо принять такое решение.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви бачите, як працює сайт декларації? Ви уявляєте, як буде сайт голосування працювати?

БЕРЕЗА Б.Б. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка. Чого саме?

МАЗЯРЧУК В.М. Це офіс фінансово-економічного аналізу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже хороша презентація. Давайте звернемо увагу і поки чекаємо Олега, це буде поєднання неприємного з корисним.

МАЗЯРЧУК В.М. Я дуже коротко, враховуючи, що обмеженість часу. Офіс фінансово-економічного аналізу у Верховній Раді – це ініціатива, яка створена чотирма організаціями, Апаратом Верховної Ради, Лігою інтернів, німецьким урядом, за сприяння німецького уряду через ... і ... фундацією з демократії, це Лондон.

Наша основна мета і основне завдання – це допомогти підняти якість фінансово-економічного дослідження в Верховній Раді. Тобто наш ключовий клієнт і замовник є народні депутати, є секретаріати комітетів і працівники секретаріатів, і є помічники народних депутатів.

Ми працюємо в двох сферах. Це є економіка, економічні дослідження, і безпосередньо ми аналізуємо все юридичне законодавство стосовно його відповідності нормам Європейського Союзу. Ми на замовлення Сергія Анатолійовича, на звернення Сергія Анатолійовича, це буде сказати коректніше, зробили інфографіку і спробували систематизувати вплив і показати вплив корупції на економічний розвиток. Тут ключові речі є, ключових речей є декілька.

Ми систематизували корупцію, типи корупції по видам, по типах і по можливому впливу. Щоб багато часу не зауважувати. Ми виділили три основних блоки, через яких корупція впливає на загальний розвиток економіки і суспільства загалом. Це тінізація економіки, зрозуміло, це збільшення видатків державного бюджету. Тому що це корупційні чинники, і в даному випадку, так як в попередніх питаннях, ваша позиція стосовно прозорості, відкритості і публічності видатків бюджету є максимально зваженою і коректною.

Це є скорочення доходів через те, що окремі підприємства не платять податки в повній мірі. Це є скорочення інвестицій, тому що бізнес, суб'єкти бізнес-господарювання не хочуть вкладати, не хочуть розвивати економіку в цій країні, і ми маємо багато прикладів, де суб'єкти іноземні не хочуть інвестувати, на жаль, в нашу економіку. Це є політична сфера, це, на жаль,

низька якість управління, яка веде за собою і політичні чинники, це зниження доходів, збільшення видатків і тому подібне.

Це ключове питання, одне з важливих питань, про яке сьогодні головує і сьогодні говорили шановні народні депутати, це втрата довіри до влади. На превеликий жаль, корупція вбиває довіру. Це неякісний законодавчий процес. І ми, на жаль, стикаємося з цим в нашій роботі. Ми зараз аналізуємо наявність фінансово-економічних обґрунтувань в десяти комітетах, які входять в сферу нашої допомоги, це більше ніж 1400 законопроектів, тільки 5-7 відсотків, в залежності від комітета, на превеликий жаль, є фінансово-економічне обґрунтування. І в даному випадку ми будемо працювати на розробку методологічних рекомендацій, інструкцій і тому подібне.

І на самий кінець, це соціальна сфера, це погіршення якості життя, це погіршення якості освіти, це погіршення медицини. І ми в своєму дослідженні спробували оцінити вплив корупції на три таких чинники. Перший, це рівень доходу, це по 144 країнах ми показали з одної індекс сприйняття корупції і ВВП на душу населення, і ми бачимо, що чим більше, чим вищий цей індекс сприйняття корупції це означає чим менше корупція в цій країні тим вищий рівень доходу населення. Ми подивилися яким чином впливає корупція... Це все є в короткому дослідженні. Там велике більш ніж на 50 сторінок дослідження є в нас на сайті, його можна скачати, ми з задоволенням передамо повну версію комітету. Впливає негативно на рівень освіти. Ми розділили країни на чотири категорії: на низькі, з низьким рівнем доходів, з нижче середнім, вище середнім і високим. Цікаво спостерігати, що в кожній країні має свій окремий вплив, негативно впливає на рівень надання медичних послуг, тобто корупція і ваш комітет є один з ключових комітетів, який допоможе змінити країну. Ми спробували порівняти такий план України 2020 стратегія Президента і визначені показники, визначені показники в цій країні, в цьому документі, для того, щоб досягти всіх визначених показників, які зазначені в плані Президенті нам треба піднятися

на 24 бали. Це означає, що нам треба зробити максимально серйозний стрибок в даній сфері і підвищити рівень боротьби з корупцією. І зробити це максимально ефективно. Я маю надію, що всі ініціативи, які є в вашому комітеті, вони допоможуть зробити це максимально ефективно. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую за цікаве дослідження. А що б ви ще могли робити разом з нами?

МАЗЯРЧУК В.М. Ми могли б робити все, що буде вам потрібно. Наша спеціалізація, це є економічні дослідження, фінансовий аналіз. В цій частині. А яким чином ми працюємо? Ми працюємо за зверненням. Ми можемо зробити окрему зустріч з вами, з паном Юрієм Юрійовичем і з іншими всіма зацікавленими народними депутатами для того, щоб випрацювати певні кола питань, які вас цікавлять.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте зробимо таку зустріч. Ще раз дуже дякую. Юрій Юрійович всіх поінформує про таку зустріч.

МАЗЯРЧУК В.М. Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І ще раз дякуємо вам за ініціативу. Подаруємо Прем'єр-міністру.

Прошу проголосувати за проект рішення № 5: Закон 5159 визнати таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства. Рекомендувати парламенту ухвалити за основу. Прошу голосувати. Дякую. Хто – проти? Утримався? Юрій Савчук прийшов.

Після призначення нашого члена комітету головою Луганської військово-цивільної адміністрації кворум скоротився на одну людину.

СОРОЧИК Ю.Ю. А двох бажаючих ніяк не можемо отримати, не хочуть.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, всім дякую за сьогоднішню тверду позицію. Їдемо в Дипломатичну академію боротися за протидію корупції.